

VIHARNIK

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENIJA GRADEC - GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA G. SOL. G.

LETO X - ŠTEVILKA 1

JANUAR 1977

POŠTNA PLAČANA

OB ZAKLJUČKU LETA

Leto 1976 je pomenilo za naš kolektiv izredne napore, ki smo jih vložili v smeri izboljšanja rezultatov gospodarjenja. Pogoji za gospodarjenje so bili različni v prvi polovici leta ter bistveno drugačni v drugi polovici. Značilno za I. polletje je bil skoraj popoln zastoj na tržišču, kar je imelo za posledico izredno naraščanje zalog ter posredno tudi vplivalo na samo produktivnost, predvsem v finalni proizvodnji. Šele v aprilu so bili sprejeti določeni ukrepi, ki bi naj šli v smeri izboljšanja plačilne bilance in pospešitve prodaje. Ti ukrepi so tudi pri nas imeli pozitivno dejstvo, saj se je likvidnost bistveno izboljšala v sredi leta, prav tako pa se je popravila prodaja zaradi možnosti prodaje stavbnega pohištva na kredite.

Že pred temi zunanjimi ukrepi smo izvajali stabilizacijske in sanacijske napore na osnovi prejšnje leto sprejetih sklepov. Predvsem smo pa zaostri gospodarjenje z novimi dodatnimi ukrepi po izredno slabih rezultatih za I. polletje. Ti ukrepi so šli v smeri povečevanja proizvodnje, zmanjšanja stroškov, poostritve planske discipline na vseh nivojih. Pri-
(Nadaljevanje na 2. strani)

PREJELI SMO:

PROBLEMI KMETIJSTVA V OBMOČJU KS ČRNA ZARADI ONESNAŽENOSTI OZRAČJA

Kmetje, organizirani v SZDL iz območja krajevnih skupnosti Črna na Koroškem, ki obsega zaselke Koprivna, Bistra, Topla, Ludranski vrh, Javorje, Jazbina, Podpeca, Črna in Zerjav, se obračamo na vas v naslednji zadevi:

Onesnaženost ozračja, ki jo povzročajo metalurški obrati Rudnika svinca Mežica, je vedno večja in so posledice tudi v kmetijstvu take, da smo upravičeno zaskrbljeni za nadaljnji obstoj. Škoda je v gozdovih, kar lahko vsakdo ugotovi že s prostim očesom, je pa vedno več škoda tudi na kmetijskih kulturah in živinoreji. Živinoreja, ki je glavni vir poleg vira iz gozda, je vedno bolj ogrožena. Vedno več je zasilnih zakolov govedi in ugotovitve veterinarske službe so, da je vzrok zastrupljenost s svincom. Prirastek živine je
(Nadaljevanje na 2. strani)

Vsem
delavcem
Lesne,
kmetom,
članom obratov
za kooperacijo,
študentom
in našim
upokojevcem
želimo
srečno in uspešno
novo leto

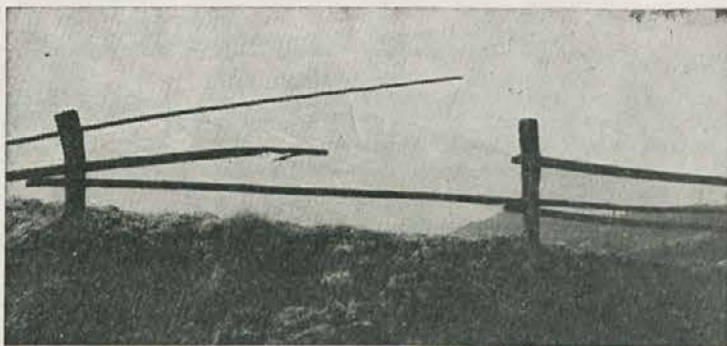
1977

Uredništvo

BERETE LAHKO:

- Ob zaključku leta potegnimo žrto
- Izhodišče - potrebe združenega dela
- Prejeli smo: Problemi kmetijstva v KS Črna zaradi onesnaženega zraka
- Zakaj zastoji pri študentiranju
- Predstavljamo vam: Obrat za kooperacijo Radlje ob Dravi
- Evropska pešpot E6 na slovenjegraškem območju
- Naši mufloni
- Novice in dogodki iz naših TOZD: Delo je postalo lažje
- Vaš delegat: Jože Filej
- Portret sodelavca: Dominik Pungartnik
- Lov na divje svinje
- Enci Maks
- Fotokino klub Diana Slovenj Gradec vabi
- Malo za šalo, malo za res
- Glas mladih: Naši pripravniki govore
- Vprašalnik

Gorska romantika — Foto: A. Broman

(Nadaljevanje s 1. strani)

siljeni smo bili zmanjšati stroške za investicijsko vzdrževanje ter ukiniti nadminimalno amortizacijo, predvsem v tistih TO, ki ne ustvarijo dovolj dohodka za pokrivanje vseh stroškov. Na žalost moramo ugotoviti, da nismo storili vsega, kar bi lahko, čeprav so se pogoji gospodarjenja napram prejšnjemu letu poslabšali. Predvsem se vse premalo zavedamo, da brez večje produktivnosti ni mogoče doseči izboljšanje standarda posameznika, kakor tudi ne zadovoljiti vse večje družbene potrebe. S tem niti najmanj ne mislim trditi, da so to glavni vzroki za slabe rezultate pri doseganju dohodka. Zunanji slabši pogoji nam morajo biti povod, da v lastni hiši poiščemo vse rezerve, katere smo prej, ko so bili boljši pogoji, zanemarjali. Danes je seveda več kot jasno, da samo zalaganje delovnih ljudi ne bo dovolj. Povsem nerazumljivo je administrativno zaviranje porasta cen proizvodov v takšni meri, da je že močno ogrožena akumulativnost delovne organizacije. Pri vsem tem stroški nenehno naraščajo, pa vendar delamo izjeme, ter tako zmanjšujemo enake pogoje za posamezne panoge.

Če ocenjujemo položaj posameznih TO, ne moremo mimo tega, da se je za večino od njih v drugi polovici leta stanje na tržišču popravilo in s tem tudi delno rezultati. V najslabšem položaju je še naprej tovarna oken Podvelka, ki bo poslovno leto zaključila s precejšnjo izgubo. To dejstvo je precej boleče za celotno delovno organizacijo, saj že tretje leto pokrivamo izgubo. Približujemo se momentu, ko bomo morali nekaj reči za to enoto. Predvsem pa ne bo možno več tolerirati, da ne bi izvršili sprejetih planskih nalog, kot je to bil do sedaj še vsako leto slučaj. Letošnje leto mora biti preokretnica tudi za ta kolektiv: ali rentabilno poslovati ali preiti na drugo proizvodnjo.

Koncem novembra smo delovni ljudje naše domovine dobili nov pomemben dokument s sprejetjem zakona o združenem delu. Ta je dokončno postavil delovnega človeka za nosilca in odločujočega faktorja v združenem delu in celotnem družbenem življenju. S tem je le-ta postal gospodar svoje usode, v največji meri tudi odgovoren za svojo perspektivo, za svojo socialno varnost. To ne pomeni zanj absolutno osvoboditev in prevzema oblasti, temveč pomeni velikansko odgovornost za celotni družbeni razvoj in lepši jutrišnji dan. Ogromna večina delovnih ljudi je z velikim zadovoljstvom sprejela ta dokument, kar pomeni zaupanje v lastne sile, v lastno sposobnost, da upravljamo s proizvodnjo tako, da se bi naše gospodarstvo nenehno krepilo, s tem pa tudi naša socialna varnost in življenjski standard.

Če smo se zavestno odločili, da vzamemo lastno usodo v svoje roke, potem nam mora biti prav tako jasno, da moramo naša prizadevanja usmeriti na vsa tista področja, ki nam omogočajo stabilno in trajno perspektivo. Nedvomno se moramo zavedati, da mora naša trdna osnova sloneti na mnogo večji produktivnosti kot dosedaj, saj ta izboljšuje položaj slehernega delavca. Tu moramo vsi do zadnjega doprinesiti svoj delež. Ni več mesta za staro gledanje, ko smo smatrali, da je povečanje produktivnosti kaprica nekaj ljudi, ki pa služi le nekaterim slojem. S takšnim gledanjem bi delali kaj slabo uslugo naši perspektivi. Samo dovolj visoka produktivnost omogoča, da se enakopravno vključujemo v menjavo dela, še posebno pomembno vlogo igra v mednarodni menjavi. Vsi, ki ne bi dosegli potrebo produktivnosti, obsojajo sami sebe na propad.

Trenutno je težko nekaj gotovega reči za naslednje leto. Upajmo le, da bomo lahko proizvedene proizvode primerno vnovčili, tako doma kot tudi na inozemskem tržišču. Vse izgleda, da bo konjunktura boljša kot zadnji 2 leti. Če želimo doseči boljši rezultat, se moramo na to temeljito pripraviti. Postaviti si moramo takšne planske naloge, ki nam omogočajo povečanje proizvodnje, ker le tako bomo stroške po enoti zniževali, kar je neobhodno. Prav zaradi tega naj bo gospodarski načrt za leto 1977 skrbno pripravljen, predvsem pa zelo realen. Upravičeno pričakujemo od družbe, da neha z administrativnim vmešavanjem do take mere, da to že očitno gre na račun akumulativne sposobnosti gospodarstva. Če smo samoupravna družba, upravičeno pričakujemo, da se bomo drugače dogovarjali tudi o tako pomembnih stvareh kot je politika cen, ne pa da se kruto držimo nekkih šablon, ki so že zdavnaj preživete in ne dajejo pozitivnih rezultatov. Prej pa moramo vse napraviti, kar je naša dolžnost.

Prihodnje leto ne bo lahko, od nas samih bo odvisno, kako bomo gospodarili in ali bomo težave lažje ali le težko premagovali. Vsaka ležernost se bo lahko hudo maščevala. Zaupajmo v lastne sile in v našo enotnost, ki je bolj kot kdajkoli potrebna.

Glavni direktor
Janez Gornjec, dipl. inž. gozd.

(Nadaljevanje s 1. strani)

nemogoč, ker je jalovost kot posledica zastrupitve že taka, da moramo kupovati mlado živino izven območja naše skupnosti. Cene plemenske živine in živine za zakol ne dajejo računice za naše gospodarjenje.

V našem območju je 72 kmetijskih gospodarstev, vendar ugotavljamo, da iz leta v leto opuščamo katero kmetijo. Res je, da so tudi

vzroki opuščanja kmetij, ker mladi odhajajo iz drugih nagibov. Mi imamo večino kmetovalcev, ki bi želeli ostati na kmetijah, če bi bila za to boljša perspektiva.

Skodo podjetje Rudniki svinca Mežica sicer priznava in deloma tudi povrne, a to je le oni del škode, ki je absolutno neizpodbiten. Škode, ki jo utrpiamo na gozdovih, posevkih, živini in na nas samih, ne more nihče pravično oceniti.

Poudarjamo, da smo upravičeni na povrnitev škode, vendar je naš bistveni interes nadaljnji obstoj na teh domačih tleh. Res je tudi, da mi ne ustvarjamo večjih tržnih viškov, ker je bilo naše kmetovanje nesodobno, a se je v zadnjih desetih letih več mladih kmetovalcev usmerilo v živinorejo.

Posodobili smo hleve, prej kot pa naše hiše, in so vložene v to precejšnje investicije. Od skupnega števila prebivalcev v naši skupnosti je 7 odst. kmečkega. Mi smo sposobni preživeti sebe in ustvariti tudi viške, a v takih pogojih nimamo izgledov. Vprašujemo se, ali je naša družba zainteresirana, da ostajamo na kmetijah. Pri tem mislimo naš specifičen problem oziroma primer.

Imeli smo že več sestankov s predstavniki rudnika Mežica, vendar so izzvenili, da v svojih navedbah pretiravamo. Hoteli so prikazati, da škoda ni toliko pomembna in so vsa njihova prizadevanja, tako smo dobili vedno vtis, kako ovreči dejstva, ki jih mi doživljamo.

Vodstvo rudnika opravičuje stanje s tem, da podjetje ni finančno sposobno, da reši problem, da pa družba pri teh težavah nima posluha. Mi ne obtožujemo, smo pa resno zaskrbljeni za naš nadaljnji obstoj ob takem stanju.

Mislimo, da je to le del škode, da je ta na drugih področjih življenja v dolini še mnogo večja. Že sedaj so težke posledice nerešenega problema, bodo pa ob nedovoljni zavzetosti za rešitev problema še mnogo težje.

Ko čitamo in poslušamo o težnji, zadržati ljudi v obmejnem območju, se nam vsiljuje misel, da pri nas to ni upoštevano, saj bi tudi s tega vidika moral biti odnos do rešitve problema drugačen.

Prosim vas, da se zavzamete za rešitev perečega problema in s tem pripomorete k boljši perspektivi Mežiške doline in s tem tudi nas kmetovalcev.

Rudi Piko,
predsednik KK SZDL
sekcije za kmetijstvo

Zastoji pri štipendiranju

S podpisom samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov, smo se v letu 1974 odločili, da bomo z združevanjem sredstev v višini 0,5% od bruto osebnih dohodkov in ob upoštevanju načela solidarnosti, zagotovili mladini naše republike izenačene materialne možnosti za nadaljnje šolanje.

Na osnovi tega se zbere mesečno v Sloveniji okoli 18.000.000 din, kar pa glede na veliko število zadošča le za dve tretjini kandidatov. Kljub težnjam, da bi naj število štipendistov, ki bi dobivali celotno štipendijo samo iz združenih sredstev iz leta v leto upadalo, ter bi naj bila postopoma ta sredstva namenjena samo za razlike med kadrovskimi štipendijami in življenjskimi stroški, nam tega doslej ni uspelo, ker se mladina premalo veže z združenim delom (v Sloveniji je ostalo precej kadrovskih štipendij nepodeljenih) in tudi delovne organizacije v večini razpisujejo manj štipendij kot prej.

Glede na navedeno, so bili delegati skupne komisije udeležencev samoupravnega sporazuma o štipendiranju na ravni republike v mesecu novembru primorani sprejeti določene sklepe ter tako omejiti krog upravičencev do štipendije iz združenih sredstev.

Sklepi se nanašajo predvsem na naslednje ukrepe:

— pravico do štipendije imajo kandidati, katerih OD na družinskega člana ne presega 2.000,00 din, če se šolajo za prednostne poklice, če imajo odlične učni uspeh ali sprejemajo iz združenih sredstev samo razliko, za vse ostale štipendiste velja cenzus do 1.000,00 din OD na družinskega člana,

— ukine se izplačevanje štipendij dijakom z zadostnim učenim uspehom na štiri letnih srednjih šolah,

— valorizira se odbitek za štipendiste — vozače, tako da znaša 520,00 din ter odbitek za štipendiste, ki so doma v kraju šolanja na 850,00 din,

— pri kmetijski dejavnosti se upošteva enak faktor kot pri otroških dodatkih ter znaša 14-kratni znesek od katastrskega dohodka.

Od določenih cenzusov pa se lahko odstopa v posameznih kritičnih primerih, na osnovi utemeljenih priporočil občinskega socialnega skrbstva in krajevne skupnosti.

Res ni primerno, da so bili navedeni ukrepi sprejeti sredi šolskega leta, zato je nujno potrebno, da se okrepi strokovna služba na ravni republike, tako da bo komisija pravočasno razpolagala s potrebnimi podatki ter lahko načrtno usmerjala štipendijsko politiko iz združenih sredstev in ne le reševala trenutno kritično situacijo.

Za usklajitev štipendiranja z dejanskimi kadrovskimi potrebami, bo potrebno, da bodo podpisnice samoupravnega sporazuma izpolnjevale tudi ostale obveznosti, določene v sporazumu ter se preko delegatov bolj aktivno vključevale v razreševanje te problematike.

V ilustracijo še nekaj številčnih podatkov, ob upoštevanju, da se dotok mesečno zbranih sredstev ne bo bistveno povečal, medtem ko pri potrebah še niso upoštevani novi štipendisti za šolsko leto 1976-77, katerih skupno število že znaša nad 40.000.

	Dotok sredstev v septembru 1976	Potrebna sredstva v septembru 1976	Štev. štipendistov 1. 1. 1976	celot. štip. razlike
SR Slovenija od tega:	18.167.636	21.311.269	17.943	13.186
SO Dravograd	71.720	127.760	86	97
SO Radlje	105.552	295.500	212	207
SO Ravne	317.698	388.740	245	274
SO Sl. Gradec	124.383	246.500	345	183

Nada Pogorelnik

Ob novem letu

Nekoč v starih časih,
te je lušno blo,
delali smo skupaj
menili se lepo.

Ah zdaj, ah zdaj
pa vse je preč,
en družga ne poznamo več.

Ko zjutraj skupaj pridemo,
komaj se še pozdravimo.
Vsak v svoji pisarni mirno ždi,
kot bil bi v izolirnici.

Na hodniku sta se srečala,
grdo sta se pogledala,
besede bilo slišati ni,
vse to reorganizacija stri.

Kje je tista kočica,
ki smo jo skupaj imeli,
kako lepo bilo bi še,
če vsi bi v njej živeli.

Adijo in dobro se držite,
podaite si roko,
morda pa bo kaj boljše,
če nova reorganizacija bo.

V. Gerl

VSEM ČLANOM OK RAVNE

Vsem gozdnim posestnikom želimo v letu 1977 še tesnejšega sodelovanja, da bi v zdravju preorali ledino v rodovitno njivo.

Vsem sodelavcem veliko delovnih uspehov in ne nazadnje našim upokojemcem zdravja in veliko sreče.

Gozdarstvo — OK Ravne

OBRAT ZA KOOPERACIJO RADLJE OB DRAVI

Dvanajst mesecev delovanja neke delovne organizacije, še posebej, če je le-ta organizacijsko nekaj povsem novega, ni veliko. Zato pa so tem bolj zanimive prve izkušnje, ki so si jih pridobili tisti, ki v taki in s tako organizacijo delajo. Verjetno ste že ugotovili, da imamo v mislih enega izmed obratov za kooperacijo, za katere smo v razpravi, ki je bila pred nekaj meseci organizirana prav pri nas, v LESNI, ugotovili, da so med najboljše organizirane v Sloveniji. V prejšnji številki smo pisali o Gozdarstvu Mislinje, v tej številki pa smo »po skoku čez Pohorje« pristali v Radljah ob Dravi, na tamkajšnjem obratu za kooperacijo.

Na vprašanje, kaj je privedlo do formiranja obratov za kooperacijo, nam je odgovoril direktor obrata za kooperacijo, Tone Modic:

Akcijo in razmišljanja o formiranju obratov za kooperacijo je sprožil zakon o gozdovih. Večina kmetov na našem področju je bila sicer tudi s prejšnjo organizacijo zadovoljna. To pomeni, da je tudi stari obrat imel posluh za kmetovo problematiko.

Vendar, ko je bilo treba preiti v novo organiziranost, smo najprej začeli iskati pozitivne strani, ki bi jih prinesel obrat za kooperacijo. Iskali smo odgovor na vprašanje, s kakšno obliko in vsebino dela na obratu bodo kmetje na boljšem. Odločili smo se, skupaj s kmeti, za popolno samostojnost obrata, za tako zasedbo s kadrom, da bomo samostojno opravljali vsa dela na obratu, samostojno evidentirali stroške in delili dohodek. Torej, čisti računi in možnost samo-

upravnega odločanja o vseh zadevah gospodarjenja na obratu, je prva bistvena prednost formiranja obratov za kooperacijo. Druga pomembna prednost pa je ta, da se celoten strokovni kader na OK posveča sedaj samo problematiki gospodarjenja v kmečkih gozdovih in na sami kmetiji. Prisotna je večja iniciativnost za vsakovrstno reševanje kmetovih problemov, kar se posebno kaže pri gradnji cest in preusmerjanju kmetij. V prejšnjem obratu je bil namreč strokovni kader razpet med delom v družbenem sektorju in delom s kmeti.

Več se je naredilo na tistem področju, za kar je imel posamezni strokovni delavec več posluha in nagnjenja. Sedaj je to povsem odpadlo — vsi se posvečamo samo kmetu. Menim, da tvorimo kmetje in delavci na obratu enotno skupnost z določenimi cilji in delovnim programom. Od tega delovanja naj bi imeli korist kmetje, de-

lavci na obratu in širša družbena skupnost.

Vemo, da šteje vaš obrat preko 500 članov. Kako ste vse te člane pridobili za sodelovanje, kakšne so osnovne težnje vašega programa in kako ste samoupravno organizirani?

Ob ustanavljanju obrata smo sklicali 18 zborov po ožjih področjih, kjer smo kmetom natančno razložili namen take organiziranosti, jih seznanili s kadrom na obratu in jim predstavili delovni program na obratu za kooperacijo. Z zadovoljstvom lahko povem, da so bili ti zbori zelo dobro obiskani, saj je bila udeležba skoraj stoodstotna. Vsi zbori so potrdili tudi naš program, ki je na grobo povedano naslednji:

— čim bolj strokovno gospodariti z vsemi kmečkimi gozdovi, da bomo dosegli največjo možno proizvodnjo lesa po količini in vrednosti ter da bodo ti zgodovi ohranjali in povečali svoje posredne funkcije — to je varovalno in socialno vlogo;

— v čim krajšem času zgraditi kamionske ceste do vsake perspektivne kmetije, sedanjo mrežo cest pa čim bolj solidno vzdrževati; tu je potrebno veliko angažiranje za zbiranje sredstev preko kreditov, samoprispevkov in od drugih koristnikov;

— pomagati kmetom pri vseh ukrepih za dvig standarda na kmetijah;

— omogočati kmetom samoupravno odločanje in jih zainteresirati za čim tesnejše sodelovanje.

Tone Modic: Kader OK se v celoti posveča problematiki in reševanju kmetovih problemov

Danes, nekaj manj kot po letu dni, lahko ugotovimo, da smo dosegli in izpolnili skoraj vse kratkoročne naloge, ki smo si jih zadali.

Glede samoupravne organiziranosti bi povedal tole. Poleg zbora kmetov in delavcev je najvišji samoupravni organ zbor delegatov, ki šteje 15 članov.

Pogled iz Pohorja preko Dravske doline na Kozjak — foto: m. T.

Kmetija Julke Kupnik na Primožu. Želimo, da bi bilo takih čim več — foto: m. T.

Od teh je 12 kmetov in 3 delavci obrata. Podobno je v upravnem odboru, kjer so od petih članov štirje kmetje. To razmerje nam jasno pove, da imajo kmetje absolutno večino in da suvereno odločajo. Mi pa se trudimo, da jim damo čim več informacij.

V rednem delovnem razmerju imate dva pospeševalca za področje kmetijstva. Ali lahko poveste kaj več o tem, ker vse kaže, da se ukvarjate tudi s kmetijsko dejavnostjo?

Ugotovitev drži le delno. Dejstvo je, da obravnavamo kmeta kompleksno, tako s kmetijskega in gozdarskega stališča. Zavedamo se, da bomo le s celovitim obravnavanjem kmečke problematike uspeli rešiti problem, s katerim se vsakodnevno srečujemo — z opuščanjem kmetij.

Da bi ohranili naše gorske kmetije, poskušamo pomagati kmetom tako, da imamo zaposlena dva agronoma, pospeševalca, ki skrbita za racionalno kmetijsko proizvodnjo ter sodelujeta pri preusmerjanju kmetijske proizvodnje, izdelujeta programe za pridobitev kreditov, sodelujeta pri gradnjah, nabavah opreme in pri nakupih živine ter pri izobraževanju kmetov.

Za kozjaški del našega območja izdelujemo generalni plan razvoja. Območje želimo, kot nerazvito obmejno območje, v srednjeročnem programu pospešeno razviti.

V tem letu smo si prizadevali preusmeriti nekatere kmetije v kmečki turizem. Izdelali smo programe in pridobili kredite za preusmeritev 11 kmetij, predvsem pod Malo Kopo ter ob evropski peš poti E-6.

V gozdarski proizvodnji se poraja z razvojem tehnologije in znanosti mnogo sprememb. Kako uspevate slediti vsem tem sodobnim zahtevam gozdarske proizvodnje, kako izobražujete kmete in vaše strokovne delavce?

Na področju izobraževanja našega kadra imamo zastavljeno nalogo, da se naš kader sproti strokovno izpopolnjevanju. Osvojili smo način izobraževanja v obliki tako imenovanega dneva revirne vodje. Ob takih dnevih pripravijo revirni vodje

kompleksno obdelavo problematike svojega revirja. Nakazane probleme rešujejo skupno z drugimi revirnimi vodji in strokovnim kadrom obrata za kooperacijo in TOZD gozdarstva. Na tem področju smo ostali z gozdarji družbenega sektorja v tesni povezavi. Za kmete pa bomo v zimskih mesecih organizirali tečaje iz gojenja gozdov in tečaj s področja vzdrževanja in varnega dela s traktorji.

Na zadnji seji DS OZD smo slišali, da ima vaš obrat pozitiven poslovni rezultat. Kakšni so stroški poslovanja in dela?

Zavedamo se, da so stroški poslovanja precej visoki. Smatram pa, da so naše usluge, ki jih nudimo lastnikom gozdov, dovolj široke in kvalitetne. Predvidevamo, da bomo imeli ob zaključnem računu nekaj ostanka dohodka, o katerem bomo skupno z lastniki gozdov razpravljali, za kaj in kako ga bomo izkoristili.

V eni izmed letošnjih števil se je v Viharniku oglašila s prispevkom o nalogah gozdarja pri negi krajine tudi Tonka MODIC, referent za gojenje in varstvo gozdov pri obratu za kooperacijo. Poleg te svoje osnovne naloge veliko dela s kmečkimi ženami, ki jim poskuša pomagati na različne načine. Da bi o njenem delu zvedeli kaj več, smo ji zastavili nekaj vprašanj.

Znano je, da so radeljski gozdarji dosegli že lepe uspehe pri uvajanju sodobnih gojitvenih konceptov v gospodarjenje z gozdovi. Kako uspevate te koncepte vključevati v gospodarjenje s kmečkimi gozdovi?

V strokovno delo na obratu za kooperacijo smo vključili vsa načela, ki smo jih uveljavljali na starem obratu v Radljah. Menim pa, da je strokovno delo v zasebnem sektorju gozdarstva še bolj zahtevno, ker mora gozdar poleg strokovnih načel upoštevati še želje in potrebe lastnika gozdov. Iskati mora še dopustne kompromise med zahtevami nege in ohranjanjem, oz. izboljševanjem kmečkih gozdov ter kmetovimi potrebami. To bomo lahko dosegli v še sprejemljivi obliki, samo s še bogatejšim strokovnim zna-

Tonka Modic: Hvaležnost kmečkih žena nas moralno obvezuje, da delamo naprej — foto: m. T.

njem gozdarjev, delavcev pri gojenju gozdov in kmetov. O izobraževanju gozdarjev je bilo že nekaj povedano, delavce in kmete pa izobražujemo preko tečajev in seminarjev v okviru IC pa tudi obrata za kooperacijo. Vsak ukrep v gozdu skušamo izvesti z vidika nege in vključevanja naravnih proizvodnih sil v gozdno proizvodnjo, kot so danosti rastišča, naravno pomlajevanje, izbira drevesnih vrst. S takim delom bomo dosegli kvalitetnejšo proizvodnjo z nižjimi proizvodnimi stroški. Zaradi cenejše proizvodnje pa si bomo prizadevali čim bolj vključevati kmeta tudi v gojitvena dela.

Kaj, koliko in na kakšen način ste delali in poskusili pomagati kmečkim ženam?

Že leta 1974 smo pri Gozdarstvu Radlje ustanovili odbor kmečkih žena. Ustanovitev je narekovala nuja in skrb pomagati kmečkim ženam pri njihovem vsakdanjem delu. Vsa leta do sedaj smo kmečke žene nekako zamenjale. Ugotovili pa smo, da so ravno žene marsikje nosilke naprednih idej in miselnosti. Zato je bilo nujno, da se pristopi k njihovega izobraževanja sistematično. Ob ustanovitvi smo si zastavili cilj: organizacija predavanj, seminarji in ekskurzije.

Prva akcija je bila ekskurzija v Savinjsko dolino, v Mozirje in ogled preusmerjenih kmetij. Organizirali smo še predavanje s področja zdravstva, vrtnarstva, kmeč-

kega turizma in gospodinjstva.

Največji korak v izobraževanju kmečkih žena je bil opravljen v letošnji pomladi, ko smo v Vuzenici organizirali gospodinjski tečaj. Obiskovalo ga je 28 gospodinj. Razen pridobivanja znanja iz področja kulinarike smo vključili v tečaj tudi predavanja s področja zdravstva, družbenega osveščanja žena, urejanje kmečke hiše in kmečkih dvorišč. Ob zaključku smo organizirali ekskurzijo v Volčji potok, Begunje in Vintgar.

Rezultati tega tečaja ter pripravljenost žena za izobraževanje so naša moralna obveza, da bomo v tej smeri delali še naprej.

V letošnji zimi nadaljujemo na Muti. Trenutno obiskuje tečaj 13 gospodinj iz levega brega Drave (Pernice, Podlipje, Branik in sama Muta). Zanimanje za tečaj je bilo tako veliko, da bomo tečaj ponovili. Tudi ta tečaj bodo spremljala različna predavanja z različnih področij. Podoben tečaj želimo organizirati tudi v Vuhredu, za področje Remšnika pa šivilski tečaj.

Organizirali bomo še razna predavanja, ki jih do sedaj še nismo. Da pa bi v akcijo ob tednu komunista pod geslom — človek, delo, kultura — vključili tudi kmečke žene, bomo poskusili organizirati tudi gledališko predstavo.

Pripomba uredništva: Tovarišici MODIC lahko za njeno skrb in delo s kmečkimi ženami izrečemo, najbrž tudi v imenu žena, vso pohvalo.

Ob zaključku našega razgovora nam je direktor obrata za kooperacijo povedal še naslednje:

Naše konkretno delo se kaže v strokovnem gospodarjenju z gozdovi, v pospeševanju kmetijstva in izobraževanju ljudi na kmetijah. Delujemo tam, kjer je zemlja in kjer so ljudje, ki so pripravljeni z nami sodelovati. Ob tem delu nas spremlja skrb za dvig življenjske ravni kmečkega prebivalstva, še posebej na obmejnem področju, saj se zavedamo, da so močne kmetije na tem območju pogoj za varnost naših meja.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Naši mufloni

Le lovci, krajanji Podgorja in okolice ter občasni obiskovalci Plešivca in Uršlje gore so vedeli, da se LD Podgorje ponasa z novo vrstjo divjadi — tj. mufloni. Kmalu bo namreč minilo 10 let, kar so jih naselili v svojem lovišču. Takrat je sicer mariborski Večer objavil to novico o naselitvi muflonov, potem pa smo pozabili nanje. Le lovci podgorske družine in pozneje še slovenjgraške, so muflone budno čuvali, krmili

in z veseljem preštevali številni naraščaj. Sprva so jim mufloni krepko lajšali njihovo skromno blagajno, nato pa so ovnove težke trofeje začele prinašati težke denarce in devize in seveda tudi težke in vplivne obiske v lovišča muflonov.

Kaj pa gozdarji in gozdovi?

Sprva je bil prizadet naš ponos oziroma pravica: tujec muflon je prišel v gozdove

brez našega privolenja ter brez garancije, da ne bo prizadeto biološko ravnotežje gozdov. Toda lepa in za naše okolje ekstravagantna divjad je poleg lovcev in obiskovalcev gozdov pod Uršljo podzavestno očarala in uspavala tudi gozdarje, dokler...

Star pregovor pravi: »Človek obrača — bog (narava) obrne.« Medtem ko si človek umišlja, da si je kot gospodar narave podredil tudi vse nje-

ne zakone, se ti naenkrat uveljavijo v vsej svoji silovitosti in včasih tudi grozovitosti. Takšnih primerov rušenja naravnega ravnotežja gozdov, kot najvišje oblike življenjske skupnosti, je v današnjem času nešteto, da se upravičeno lahko vprašamo: »Domovina, si še kakor zdravje?« (Peter Likar). In končno so 10-letne izkušnje z mufloni pobile naš idealizem ter obudovale muflona kot posameznika in zmanjšale perspektive o »naših muflonih«.

Po strokovni literaturi je muflon sredozemska vrsta visoke divjadi in je zato našim življenjskim združbam tuja vrsta, ki je ne gre naseljevati povsod, ker lahko slabo vpliva na avtohtono divjad in na njeno okolje. Kljub temu pa je bilo naseljevanje muflonov izven njegovega naravnega okolja ob Sredozemlju v zadnjem obdobju izredno moderno in v večini primerov za lovstvo tudi zelo uspešno in donosno. Poleg naštetih kolonij v Sloveniji imajo naseljene muflone tudi na Češkem, v Franciji, Nemčiji itd. Največ izkušenj o »seji« muflonov so si nabrali Čehi, ki jih naseljujejo le do 600 m nadmorske višine in večinoma v obore. Po njihovih podatkih naj bi bile minimalne površine za kolonijo muflonov nad 35 kom okrog 1500 ha termofilnih gozdov do nadmorske višine 900 m (ali 2 do 4 kom na 100 ha gozdov). Predpogoj za naselitev naj bi bila tudi odsotnost avtohtone divjadi, v našem primeru gamsa, ter odsotnost domače ovce, kjer pogosto pride do medsebojnega križanja in tako do degeneracije muflonov.

In »naši mufloni«?

Izvirajo iz Miemija v južni Italiji. 18. decembra 1966 so jih lovci LD Podgorje naselili v oboro 1,20 ha na Čerčejevem v gozdove GGE Plešivec v nadmorsko višino 800 m, in sicer 8 ovac in 4 ovne. 25. maja 1967, ko jih je bilo že 14, so jih izpustili iz obore. Prve zime so se večinoma vračali v okolico bivše obore, kjer jih je čakala obilna krma. Z večanjem števila in prilagajevanjem novemu okolju pa so črede muflonov vedno bolj širile svoj areal v gozdove navzgor po prisojnih pobočjih proti Uršlji gori in okrog v severna pobočja, kjer so se zadrževale le prehodno v vročih letnih mesecih. Tako se je razširil areal muflonov na okoli 1700 ha gozdov, tj. del lovišča LD Podgorje in LD Slovenj Gradec ter občasno LD Prežihovo in LD Pogorevc, do nadmorske višine 1400 m. Po podatkih LD Podgorje in Slovenj Gradec je sedanji stalež 135 kom (ali 60:75 v korist ovac — ali 7 do 9 kom/ha), kar pa ne ustreza dejanskemu stanju ter izračunu staleža na podlagi prirastka odstrela in pogina, kar znaša 206 kom. Kot nujna posledica takšne gostote muflona se je gams umaknil oziroma skrčil svoj avtohtoni areal na minimum.

POVEDALI SO

(Nadaljevanje s 5. strani)

Martin KRAJNC — predsednik OO ZS in predsednik upravnega odbora OK

Skupaj s kmeti smo organizirali izlet na Dolenjsko in Štajersko. Prav tu so se vezi med nami in kmeti poglobile.

Precej kmetov je izrazilo željo, da bi se radi vključili v delo OO ZS. Na tem sedaj intenzivno delamo. Precej bomo morali še narediti, da bomo večino kmetov osvestili in seznanili z nalogami, ki jih ima sindikat ter da bodo v sindikatu sami našli tudi svoje mesto.

Skupaj s člani, lastniki gozdov, smo obravnavali osnutek zakona o združenem delu. Reakcije kmetov so bile različne. Nekateri so izražali določeno bojazen, drugi pa so razumeli, da nam prinaša zakon take novosti, ki bodo koristile vsem, ki združujejo delo in sredstva za delo.

V upravnem odboru OK pa skupno s kmeti obravnavamo različna vprašanja, kot kadrovska, vprašanja gospodarjenja, investicijska politika,

gradnje cest, obnov kmetij za kmečki turizem, razpravljali smo tudi o varstvu in zaščiti okolja s čisto konkretnimi navodili, o družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih.

Ivan HELBL — predsednik sveta delegatov OK, posestnik

Dejal bi, da z ustanovitvijo OK ni bilo izpolnjeno vse tisto, kar smo kmetje pričakovali. Menili smo, da se bosta združili kooperaciji gozdarstva in kmetijstva. Menim, da je to pomanjkljivost organiziranja kooperacije.

Sam obrat za kooperacijo pa je izpolnil naša pričakovanja. Kmetje so na boljšem, imajo pravice, ki jih pri prejšnji organiziranosti niso imeli. Še enkrat pa poudarjam, da bi želeli, da bi bili v kooperaciji združeni.

Kot predsednik sveta delegatov moram povedati, da kmetje zelo sodelujejo pri upravljanju obrata, saj smo bili do sedaj še vedno sklepčni. Kolektiv obrata je dober in njihova prizadevanja lahko le pozdravimo. Želimo si, da bi lahko vplivali na cene gozdnih lesnih

sortimentov. Cene so sedaj zamrznjene. Cene naj bi se dvignile, podobno kot se to dogaja z OD.

Ivan GOLOB — član upravnega odbora OK

Želeli smo si samostojnosti, da bi bili čisti računi, dohodek in vlaganja pa rezultat našega dela in odločanja. V začetku me je motila delitev skupnega premoženja. Dvomili smo, če bo pravična. Dobili smo ceste, mehanizacijo in prostore. V glavnem smo vsi kmetje zadovoljni z obratom in člani kolektiva, saj se vsi s tovarišem direktorjem vred posvečajo samo nam in našim problemom.

Doba izplačil za oddani les se je letos bistveno skrajšala, saj dobimo plačan les v roku enega meseca.

Na sejah upravnega odbora in zborih delegatov dobimo natančen vpogled v stroške poslovanja, cene itd. To pa so prednosti, ki niso male. Seveda so še malenkosti, ki bi jih bilo treba urediti.

Dragi bralci, menimo, da smo vam o obratu za kooperacijo napisali dovolj, da ste si o njem lahko ustvarili določeno podobo.

Urednik

Martin Krajnc: Precej kmetov je izrazilo željo, da bi postali člani sindikata — foto: m. T.

Ivan Helbl: Želeli bi, da bi se združili kmetijska in gozdarska kooperacija — foto: m. T.

Ivan Golob: Dobili smo ceste, mehanizacijo in prostore — foto: m. T.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

IZDAJA:

KOROŠKA KMETIJSKA ZADRUGA SLOVENJ GRADEC

LETO I — STEVILKA 1

MAREC 1977

POŠTNA PLACANA

Kmetijstvo v ravenski občini

Kmetijstvo vsakega kraja sodi med dejavnike, katerih razvoj je pogojen z naravnimi razmerami; to sta razpoložljiv obseg in kakovost plodne zemlje. Zaradi vedno večjih potreb po uporabi prostora v nekmetijske namene in erozijskih procesov plodna tla niso trajna dobrina, zboljšanje njene rodovitnosti pa omejujejo fizične, tehnične in ekonomske možnosti.

Kmetijstvo po gospodarski plati za ravensko občino ne predstavlja pomembnejšega deleža. Razvito železarstvo in rudarstvo daje dolini pečat industrijske občine. Po celotnem dohodku in družbenem proizvodu je kmetijstvo udeležno le z nekaj odstotki. Po številu prebivalstva, ki se ukvarja s kmetijstvom, smo tudi nekje na zadnjem mestu v slovenskem merilu. V letu 1976 je bilo v občini samo še 7,1% ljudi, ki se ukvarja s kmetijstvom. Poleg skromnega deleža kmečkega prebivalstva pa je tudi starostna struktura ljudi sila neugodna. Veliko je ljudi, starejših od 60 let in veliko otrok. Najmočnejša delovna sila je odšla v dolino v industrijo, za večjim kosom kruha.

Kljub vsem ugotovitvam pa predstavlja kmetijstvo pomembnega nosilca gospodarskega, družbenopolitičnega in socialnega razvoja naše samoupravne skupnosti.

VLOGA KMETIJSTVA V OBČINI

1. Močna industrijska razvitost narekuje velike potrebe po hrani, predvsem pa visokovrednih živalskih beljakovinah (meso, mleko, jajca in tako dalje).

Do lanskega leta smo morali večino mesa in mleka uvoziti iz drugih krajev, čeprav na drugi strani v občini obstojajo potencialne možnosti, da pridelamo večino hrane doma. Hribovske in gorske kmetije, kjer so ugodni naravni pogoji za rast travne paše, imajo velike, še neizkoriščene možnosti za prirejo mesa in mleka.

2. Kmetijstvo ima pomembno vlogo pri organiziranju splošnega ljudskega odpora. Slaba prometna povezanost z drugimi kraji opozarja, da se pri oskrbi

Uvodna beseda

Dragi bralci!

Odločili smo se, zaradi potrebe obveščenosti slehernega izmed nas, uvesti v Viharniku posebno prilogo — Prilogo za kmetijstvo, ki vas bo nekajkrat letno obveščala o zadevah s področja kmetijstva v koroški regiji. Vsem nam je znana pomembnost kmetijstva za obstoj človeštva, zato moramo napeti vse sile, da ustvarimo materialno bazo, ki nam bo pomagala proizvesti čimveč, na področjih, kjer je zemlja še plodna in orna. Priznati si moramo, da se včasih vedemo preveč okorno in nezainteresirano v odnosu do vprašanj kmetijstva. V isti sapi pa moramo priznati, da nam je zelena luč odprta — mogoče se tega ne zavedamo dovolj. Informiranje je del procesa, v katerem vam želimo predstaviti stanje v kmetijstvu, z vsemi napakami in uspehi, ki se v tej sferi delovanja pojavljajo.

Dragi bralci, na področju obveščanja v tej obliki, kot smo jo zastavili, smo pionirji, zato nam prosim napake in spodrsiljaje, ki bodo vzporedno nastajali, z razumevanjem oprostite. Trudili se bomo, z vašo pomočjo, da bo naša priloga pestra in koristna. Prosimo vas, opozarjajte nas na probleme na terenu, uspehe in dosežke. Prišli vas bomo obiskat. Možnost oglasiti se v prilogi ima vsak, zato ne štedite peresa. Pišite nam.

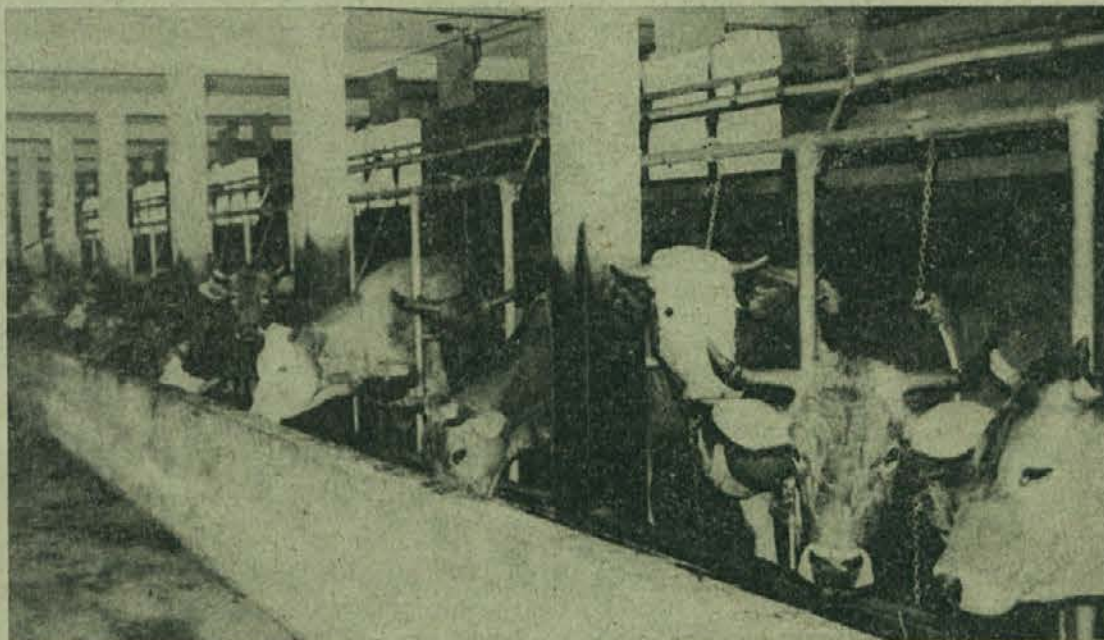
KKZ Slovenj Gradec
Uredniški odbor

gospodarstva in vojaštva osamosvojimo in zagotovimo lastne vire prehrane.

V primeru vojne bo hrana pomenila močan dejavnik pri uspešnem organiziranju vseljudskega odpora.

3. Ravenska občina je obmejna občina. Z Avstrijo

meji v dolžini preko 30 km. Če velja ugotovitev, da ljudje ki delajo in živijo na obmejnem področju, najboljše braniki naše samoupravne skupnosti, potem moramo poskrbeti, da bodo kmetje socialno in ekonomsko neupravičeno (Nadaljevanje na 2. strani)

Družbeno kmetijstvo v ravenski občini gospodari na 200 ha kmetijskih zemljišč

(Nadaljevanje s 1. strani)
groženi. Le trdne kmetije, preusmerjene v tržno proizvodnjo bodo svoje poslanstvo tudi uresničile.

4. S pospeševanjem kmetijstva ohranjamo »kulturnost« krajine. Če bodo hribovske in gorske kmetije ostale zapuščene, bo naša pokrajina divjina. Le naseljene domačije bodo ohranile to tipično koroško pokrajino, ki se ponaša z lepoto tudi izven naše domovine.

5. Hiter industrijski razvoj, ki je značilen za raven-sko občino, narekuje vedno večje potrebe po razvoju kmečkega turizma.

Delavcem v industriji, ki delajo pod težkimi pogoji, moramo omogočiti, da preživijo prosti čas v naravi, na svežem zraku. Seveda pa bomo kmečki turizem lahko razvijali samo na usmerjenih domačijah.

Vse te ugotovitve smo zapisali v srednjeročni razvojni program kmetijstva občine do leta 1980.

DRUŽBENO KMETIJSTVO

V okviru koroške kmetijske zadruge TZE »TRATA« Prevalje je družbena kmetijska proizvodnja organizirana na treh posestvih. Glavna dejavnost je prireja mleka, vzreja plemenske živine in predelovanje hmelja, ki pa bo zaradi pomanjkanja primernih zemljišč in starosti nasadov povsem skrbena. Prireja mleka je organizirana v dveh hlevih na Šratneku in Poljani. Na Šratneku je bil leta 1965 zgrajen nov štirivrstni hlev na sistemu gnojevke, z grabnarjevo povezo in mlekovodom. Zmogljivost hleva je 103 stojišč. Ob hlevu so zgrajeni štirje stolpni betonski silosi s prostornino 1360 m³. Stari hlev je adaptiran v porodnišnico in teličnjak. Na farmi je 68 ha čredinskih pašnikov, kjer je v letnih mesecih organizirana pašna košna raba. Trenutno znaša stalež krav 110 glav s povprečno mlečnostjo 4050 l mleka. V letu 1977 je v načrtu ureditev 12 ha čredinskih pašnikov na površinah, zasajenih s hmeljem.

Na posestvu Poljana je bil hlev leta 1960 adaptiran, dograjena pa sta bila dva betonska silosa s prostornino 680 m³ in mlekarna. Hlev je klasičen na sistem trdega

gnoja in z mlekovodom. Ob hlevu je 30 ha čredinskih pašnikov.

V hlevu je trenutno 50 glav goveje živine z mlečnostjo 3980 l. Posestvo Mežica je usmerjeno v vzrejo plemenskih živali. Na farmi je 80 glav plemenskih telic.

Družbeno kmetijstvo gospodari na 200 ha kmetijskih površin.

ZASEBNO KMETIJSTVO

V ravenski občini je skupno 905 kmetij, ki zajemajo 30.365 ha površin, od tega predstavlja gozd 21.108 ha. Kmetijska površina je razdeljena med gozdovi v obliki celkov. Prevladuje tip samotne kmetije, ki ima zao-krožene parcele. Čez 90 % vseh kmetij je v hribovitem svetu z nadmorsko višino nad 600 m.

Srednjeročni razvojni program kmetijstva do leta 1980 predvideva, da je v občini 650 perspektivnih kmetij. Do leta 1980 jih bo preusmerjenih 500 in sicer:

— v prirejo mleka, 150 kmetij

— v pitanje goveje živine, 300 kmetij

— v vzrejo plem. živine, 50 kmetij.

V prirejo mleka bodo preusmerjene predvsem kmetije, ki so z dolino povezane z dobrimi cestami in imajo ugodne naravne pogoje za ureditev pašno-košne rabe travne ruše.

Poleg obnove gospodar-skih poslopij in nakupa mehanizacije bo potrebno posebno skrb posvetiti selekciji kvalitete osnovne krijskemu delu in pridelovano obnovo črede ne bodo same. Te kmetije samo za lastne vzreje plemenskih telic, temveč jih bodo dajale v rejo vzrejnim gospodarstvom.

V pitanje so in bodo usmerjene predvsem kmetije, ki ležijo bolj odmaknjeno od doline. Predvsem so to kmetije, kjer naravne razmere dopuščajo pašno-košne rabe, obstajajo pa ugodni pogoji za pridelovanje silažne koruze.

V vzrejo plem. živali bodo preusmerjene kmetije, ki ležijo visoko v planinah in imajo ugodne pogoje za planinsko pašo.

Ze ob sprejemanju srednjeročnega razvojnega programa smo skupaj z družbe-

nopolitičnimi organizacijami ugotovili, da samo kmetijstvo brez širše družbene pomoči tega cilja ne bo doseglo. Poleg potrebnih ugodnih kreditov, saj predračunska vrednost investicij do leta 1980 presega število 22 milijonov dinarjev, za realizacijo tega programa nujno potrebujemo učinkovito pospeševalno službo. Verjetno se odnos do kmetijstva, ki ga je družba gojila do kmetijstva, kaže tudi v tem, koliko kmetijskih strokovnjakov dela v pospeševanju, oziroma v kmetijstvu nasploh. Slaba materialna in moralna stimulacija agronoma in kmet. tehnike odvrta od poklica.

Mislim, da ni potrebno podrobno ugotavljati, na kakšnih delovnih mestih najdemo danes kmet. inženirja in kmetijskega tehnika.

Zapadne razvite države, kjer sta financiranje in organizacija pospeševalne službe urejena, odpade na enega pospeševalca največ 50 kmetij. V koroški regiji pa en pospeševalec pokriva 500 kmetij. Potem pa se vprašamo, zakaj je naša pospeševalna služba včasih ne-účinkovita.

V ravenski občini so ob sprejemanju srednjeročnih razvojnih programov vse družbenopolitične organizacije zastavile aktivnost, da za pospeševanje in ohranitev kmetijstva združi sredstva celotno gospodarstvo občine. S solidarnostjo naj bo potrjeno dejstvo, da je kmetijstvo nosilo pomemben delež pri izgradnji naše industrije.

Vsi trije zbori skupščine so na seji, dne 23. 10. 1975 sprejeli sklep, da vse OZD iz gospodarstva sprejmejo in podpisajo samoupravni sporazum o združevanju sredstev za pospeševanje kmetijstva v višini 0,03 % od celotnega dohodka.

Do konca lanskega leta je samoupravni sporazum podpisalo 95 % OZD, sredstva pa so bila zbrana 80 % in sicer v znesku 1.009.941,10 din.

Komisija za kmetijstvo pri IS SO Ravne na Koroškem je sprejela program koriščenja sredstev, ki ga je pripravila strokovna služba pri TZE »TRATA« Prevalje, Veterinarske postaje Prevalje.

Sredstva smo koristili v glavnem za naslednje namene:

— regresiranje nakupa umetnih gnojil — 0,60 din po kg

— regresiranje nakupa koruze — 0,50 din po kg

— regresiranje načrtov za novogradnje

— regresiranje nakupa plem. telic — 1000 po glavi

— regresiranje nakupa telet za pitanje — 300 po glavi

— regresiranje izgradnje silosov, naprav za prevetrovanje, mlekarne — 1000 po kom.

— sofinanciranje pospeševalne službe — 2 pospeševalca

— izobraževanje

— kmečki turizem

Uspehi pospeševalnega dela

Rezultati prireje mleka in goveje živine kažejo, da smo zbrana sredstva racionalno koristili.

Odkup 1975	1976	Indeks
mleko	659.753 kg	
	882.182 kg	134
gov. živina	205.678 kg	
	295.724 kg	144

Vred. trž. proiz. v din

5.367.982

8.062.935 150

Odkup mleka se je povečal za 34 %, odkup živine pa za 44 %. Stalež živine je na kmetih večji za 30 %, čeprav je lanska več mesečna suša resno ogrožala stalež živine. Z regresi pa smo uspeli ne samo obdržati stalež, temveč ga tudi povečati.

ZAKLJUČEK

Z zagotovostjo lahko trdimo, da so uspehi, ki so doseženi z združevanjem sredstev že v prvem letu dokazali, da le s širšo družbeno pomočjo lahko ohranimo in razvijamo naše kmetijstvo. S tem je dokazano, da se tudi delavci v industriji zavedajo vloge kmetijstva. Pridelovanje hrane postaja prioriteta naloga razvitega in nerazvitega sveta. To velja tudi za naše razvojne programe. Zato bo tudi nadaljni razvoj kmetijstva v naši občini neposredno odvisen od celotne samoupravne skupnosti. Z združenimi močmi bomo dosegli naš skupni smoter: obdržali našega kmeta na zemlji in ga racionalno in ekonomsko osamosvojile. Sicer pa še vedno velja ugotovitev znanega strokovnjaka pri FAO, da bi človeštvu prihranili veliko gorja, če kmetijstva ne bi potrebovali.

Jože Pratnekar,
dipl. ing. agr.

Program dela pospeševalne službe v občini Slovenj Gradec

Pospeševalna služba dobiva zadnja leta vedno večji družbeni pomen, ker v bistvu spreminja razvoj vasi v gospodarskem, socialnem in političnem pogledu.

V zadnjih letih je bilo na območju občine Slovenj Gradec kljub skromnemu financiranju te dejavnosti (Skupščine občine, Gozdno gospodarstvo in KZ Slovenj Gradec) odpravljenih precej pomanjkljivosti v razvoju njenega kmetijstva, doseženi so bili ugodni gospodarski rezultati, znatno je povečan obseg prireje mesa in mleka, opremljenost kmetij z mehanizacijo je močno narasla, posodobili smo proizvodnjo na 200 kmetijah, ustanovili 25 proizvodnih skupnosti, predvsem strojnih itd. Aktivno smo se torej vključevali v uresničevanje republiškega plana, s katerim naj kmetijska proizvodnja zagotovi prehrano za prebivalstvo, surovine za prehransko industrijo, rezerve za prehranske organizacije in pospeševalne službe bo zato tudi v bodoče, ske organizacije in pospeševalne službe bo za to tudi v bodoče, da proizvodnjo na usmerjenih kmetijah spremljajo in jo usmerjajo v večjo intenzivnost ter v boljše izkoriščanje možnosti, ki jih nudi zemlja. Doslej smo namreč poskrbeli le za možnosti sodobnega in smotrnega gospodarjenja, odslej pa bo treba pridelovanje poglobljati, kar bo tudi zahtevalo večjo kadrovske zasedbo. Upoštevati je tudi dejstvo, da je pospeševalna služba uspela intenzivirati produkcijo na številnih kmetijah, ki so vključene v kooperaciji in ne le na usmerjenih kmetijah. To poteka torej preko široko razvejane kooperacijske proizvodnje, predvsem v pogledu povečane produktivnosti dela in dohodka na vloženo delovno uro.

Zavedati se moramo, da se s preusmeritvijo zmanjšujejo socialne razlike v primerjavi z drugimi poklici, kar ima prav tako splošni družbeni pomen. Specializirane kmetije povečujejo kupno moč prebivalstva. Mehanizacija osvobaja kmeta težkega fizičnega dela in zato mladina raje ostaja doma. Nove investicije ustvarjajo pogoje za večje in lažje pridelovanje. Rodovitnost zemljišč raste, kar je še posebno pomembno pri vedno večjem naraščanju prebivalstva in zazidavanju kmetijske zemlje na drugi strani.

Delo pospeševalne službe je torej obsežno, zato večkrat poudarjamo njeno slabo kadrovske zasedenost. Služba bi morala biti bolj specializirana, kar dokazujejo številne naloge, ki jih mora izvrševati. Skupen interes vseh občanov bi moral biti, da bi vsa ta vprašanja uspešno rešili in omogočili kmetijstvu, da bi se skladno razvijalo z drugimi vejami gospodarstva v občini.

Vseh nalog pospeševalne in kooperacijske službe na tem mestu ni mogoče naštevati, ker jih je veliko, vendar niso vse enako pomembne. Pri pospeševanju poljedelske proizvodnje bo posebno poudarjeno pridelovanje krme na njivah od gnojenja do skladiščenja ter uvajanje čredinske paše.

Pri pospeševanju govedoreje računamo, da bi se število kontroliranih krav povečalo na 990 komadov, da bi odkupili 1.960.000 litrov mleka in 1200 komadov pitancev.

V mlečno, pitovno ali kombinirano proizvodnjo bo usmerjenih skupaj 210 kmetij, kar je povezano s kreditiranjem in sodelovanjem s HKS službo pri zadružni enoti.

Nekaj časa bo potrebno posvetiti tudi kmetijskim prireditvam in izobraževanju ter drugim nalogam pospeševalne službe.

RAZGOVOR Z ALOJZOM MEHOM IZ ZAVRŠ

»Legnarjeva« kmetija v Završah je sorazmerno velika, teren je razgiban, vrednostni razredi kultur in 800 m nadmorske višine pa govore o tem, da proizvodni pogoji niso najboljše. Dobra kamionska cesta je kmetiji omogočila, da je pred leti začela hitreje napredovati in s tem nekaj prihraniti za njen nadaljni razvoj. Lastni vodovod in trofazni tok sta to rast le še pospešila.

Na posestvu živi pet članov družine, vendar so za delo sposobni le trije. Gospodar z zadovoljstvom govori o svojem nasledniku — nekaj mesecev bo še pri vojaki — ki kaže dovolj veselja za kmečko delo in zanimanje za kmetijsko znanje, da bi lahko bil dober dedič.

Stanovanjske razmere so primerne, kuhinja je sodobno urejena in nudi gospodinj prijetno delovno okolje. Gospodinjki pripomočki ji omogočajo, da se lahko vključuje tudi v poljska dela.

Stanje gospodarskega posloplja je zadovoljivo, z obnovo, dograditvijo in notranjo ureditvijo hleva pa se je še izboljšalo. V letošnjem letu bo potrebno zgraditi le še silos in prekriti polovico hleva. Opremljenost s kmetijsko mehanizacijo je optimalna. Za proizvodnjo osnovne krme so na razpolago vsi stroji od gnojenja, košnje, sušenja in skladiščenja sena. S povečanjem

Alojz Meh iz Završ, p. d. Legner — Foto: J. Konečnik

hlevskih kapacitet in izdatnejšim gnojenjem z mineralnimi gnojili ter gnojevko so porasli tudi tržni viški. V skladu s proizvodno usmeritvijo se je znatno povečalo število pitancev in sicer od pet komadov pred, nad deset komadov po ureditvi. Razširili pa se bodo tudi na vzrejo plemenskih telic.

Alojz Meh, Završe kmetu ne nudijo najboljših proizvodnih pogojev, zemlja ni izredno rodovitna, zime so hladne in vetrovne. Zakaj ste se kljub temu odločili za preusmeritev kmetije?

»Predvsem zaradi želje, da bi družina živila bolje, kot so nekoč naši predniki. Zato pa je potreben denar in tega je možno najti le v povečani proizvodnji. Predvsem pa zaradi veselja do kmetovanja in zanimanja mojega sina za kmečko delo.«

Povečali ste hlev od 16 na 25 stajišč in nabavili potrebne kmetijske stroje. S kakšnimi sredstvi?

»Na osnovi programa pospeševalne službe pri Kmetijski zadruzi Slovenj Gradec sem dobil 220.000 din kredita, od tega sem lani izkoristil 170.000 din, ostalo pa bom koristil v letošnjem letu. Lastnega denarja sem pri tem porabil okrog 40.000 din.«

Zakaj po vaše v Završah ni večjega interesa za usmeritve proizvodnje?

»Menim, da ljudje po nepotrebnem oklevajo, nekateri še vedno mislijo po starem, pa tudi zaradi zaposlenosti mladih v industriji.«

Kateri stroški najbolj obremenjujejo vašo proizvodnjo?

»Precejšnje izdatke imam z odplačili mehanizacije in obresti, vzdrževanjem strojev ter nakupom gnojil in krmil. Dajatve družbi niso najpomembnejši izdatki.«

Ali je sedaj, ko ste za 100 % povečali prirejo mesa, še vedno pretežen del dohodkov gozd?

»Dohodki iz kmetijstva in gozdarstva so se precej izenačili. Na našem posestvu so pri izkoriščanju gozda vsled slabega terena tudi precejšnji stroški. Bolj se obračam h kmetijski dejavnosti.«

Znano je, da že nekaj let uspešno delate kot član kreditnega odbora pri hranilnici in posojilnici v Sentilju. Koliko let?

»Točno se ne spominjam, vendar menim, da bo kakšnih deset let. Kreditiranje, ki ga s tem omogočamo, je kmetu v veliko korist in mislim, da bi morali podobno hranilništvo še bolj negovati.«

Vprašal in zapisal:
Jože Konečnik, dipl. inž. agr.

Koroška kmetijska zadruga TOZD Mesnina Dravograd

Skupni dogovor za izdajo informacij v listu »Viharnik« v sodelovanju z »LESNO« in Koroško kmetijsko zadrugo Slovenj Gradec je uspeh v tem, da dejansko gozdarstvo, kakor tudi kmetijstvo v proizvodnem sodelovanju povezuje kmete kot nosilce proizvodnje. Vsi delovni ljudje v obeh organizacijah morajo biti seznanjeni o družbeno ekonomskih pogojih gospodarjenja, ker le tako lahko sodelujejo na vseh področjih samoupravljanja in se opredeljujejo pri oblikovanju gospodarske politike na vseh področjih dejavnosti, kakor tudi v delovanju družbeno političnih organizacij.

Z združitvijo bivših kmetijskih zadrug in Trgovskega podjetja »Mesnina« Ravne na Koroškem v Koroško kmetijsko zadrugo, so bivše kmetijske zadruge dejansko postale temeljne zadružne enote, iz dela gospodarske dejavnosti bivših kmetijskih zadrug in TP »Mesnina« Ravne pa je bil na novo konstituiran TOZD »Mesnina« Dravograd vključno z bivšo klavnico, ki je sad skupnih naložb že v preteklih letih, kar je dejansko pogojevalo

takšno obliko združevanja, kot je bila izvršena v letu 1976. TOZD »Mesnina« Dravograd kot specializirana oblika proizvodne dejavnosti dejansko opravlja dejavnost že obstoječega predmeta poslovanja z razliko, da je proizvodnja mesa ter mesnih izdelkov posredovana prek lastne maloprodajne mreže do potrošnika. Nedvomno je bil že v preteklih letih osnovni smoter v bivših kmetijskih zadrugah, da se lastna proizvodnja plasira neposredno do potrošnika in s tem izloči posredništvo, ki je večkrat škodljivo zaradi odtujevanja sorazmernega deleža akumulacije.

V prvi izdaji te Priloge želimo bralce načelno informirati o obsegu in vrsti dejavnosti, zato se bomo omejili le na posamezne osnovne podatke, v naslednji številki pa bomo posredovali točno informacijo o poslovnih rezultatih za leto 1976 in plan za leto 1977. V okviru TOZD delujejo kot enote klavnica v Otiškem vrhu, predelava v nekoliko adaptirani stari klavnici v Dravogradu ter maloprodaja v 22 poslovalnicah v občini

Ravne na Koroškem, Slovenj Gradcu in Dravogradu. V okviru lastne proizvodnje govejega mesa v celoti pokrivamo potrebe regije s tem, da v določenih obdobjih odprodamo manjše količine ostalim kupcem izven regije. Bistveno drugačna situacija je z oskrbo svinjskega in telečjega mesa, saj smo za to surovino v celoti odvisni od dobaviteljev iz Prekmurja in ostalih republik. Po vsej verjetnosti obstaja možnost, da bi lahko v kooperaciji vzredili določeno število prašičev tako, da bi v izrednih primerih del potreb pokrili iz lastne proizvodnje, ne glede na to pa se bo TOZD »Mesnina« Dravograd še nadalje povezovala z ostalimi doba-

Jurišev klobase so znane v celotni koroški regiji

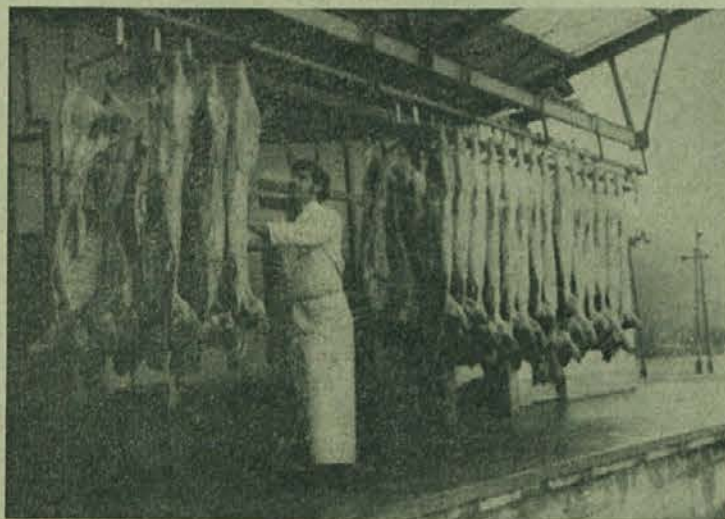
vitelji izven regije in republike. Razveseljiva je ugotovitev, da število živine v pitanju vsako leto raste in s tem seveda predvideni porast potrošnje govejega mesa lahko pokrivamo in tudi izračuni do leta 1980 dokazujejo, da se proizvodnja goveje živine sorazmerno dviga z dejansko potrošnjo.

Odkup mlade živine

1976	Pog.	1977
1931		2496
Indeks 1976/1977		122,5 %

Ekonomski položaj mesno predelovalne industrije je več ali manj poznan v slovenskem in jugoslovanskem merilu, vendar pogoji v posameznih regijah in republikah niso enaki, predvsem zaradi surovinskega zaledja. Zanesljivo je dejstvo, da so transportni stroški in v zvezi s tem kalo, občutni in sorazmerno močno vplivajo na ekonomičnost gospodarjenja. Znano je, da v mesno prede-

lovalni industriji predstavlja osnovna surovina 80 % celotne vrednosti in je vpliv na spreminjanje tega odnosa nemogoč, posebno v tistih primerih, ko gre za stroške kala in transporta. Z ozirom na zelo občutljivo gospodarsko dejavnost, kot je mesno predelovalna industrija, pa je nujno, povečati veliko pozornost pri manipulaciji z živino vse do linije klanja in nadalje pri obdelavi in predelavi ter zmanjševati vsa tista mesta v tehnološkem procesu, ki lahko potencialno vplivajo na izgube oziroma da se ekonomičnost zmanjšuje. Ekonomska računica in gotovost usmerjene proizvodnje morata biti nedvomno prisotna pri proizvajalcu, t. j. kmetu in predelovalcu, v tem primeru TOZD »Mesnina« Dravograd. Oba interesa morata biti ekonomsko usklajena in s tem izločena miselnost o enakosti udeležbe dela dohodka, ki je potreben za po-

VESTI

Odkupne cene za živino, ter pogoji za uveljavitev premije ter koriščenja sredstev za pitanje živine.

Po Odloku o garantiranih cenah za živino (Ur. list SFRJ 29/75) dosegajo kooperantje po naslednjih kategorijah za biko, telice ter za starejša goveda sledeče odkupne cene: (glej tabelo)

Vrsta	pasma	najmanjša teža		starost	kategorija	klavnosti %	odkupna cena din
		biki	telice				
I-a	PP	350	320	6-12 m	I/A	58	19,85
I	PP	350	320	6-12 m	I/B	56	19,10
I-a	PP	450	400	12-18 m	II/A	58	19,85
I	PP	450	400	12-18 m	II/B	56	17,10
I-a	PP	500	450	18-36 m	III/A	58	19,10
I	PP	470	420	18-36 m	III/B	56	18,10
I	KP	350	300	6-18 m	I/A	54	17,70
II	KP	300	260	6-18 m	I/B	52	16,65
I	KP	400	360	18-36 m	II/A	54	17,15
II	KP	350	300	18-36 m	II/B	50	16,10

Opombi:

- Vrsta in pasma I, KP so križanci.
- Prejšnja republiška premija je vračunana v odkupni ceni in sicer v znesku 1,50 din.

Poleg v tabeli navedene cene ima kooperant na podlagi sklenjene pogodbe pravico uveljaviti preko odkupovalca zvezno premijo v višini 3 din po kg, seveda v primeru, če izpolnjuje vsem v tabeli navedenim pogojem. Ostali pogoji za uveljavitev zvezne premije so:

— sklenjena pogodba med prodajalcem in kupcem (kmetijsko zadrugo in klavnico) ki mora biti registrirana pri Živno-rejski poslovni skupnosti Slovenije, ter potrdilo o registraciji te pogodbe od STOFO — Fond za unapređenje proizvodnje i plasmana stoke i stočnih proizvoda;

— Te dokumente preskrbi prodajalec — Kmetijska zadruga, na podlagi letne pogodbe, ki jo kooperant sklene s kmetijsko zadrugo.

Za kontrolo dokumentov (letna pogodba, procent klavnosti, živa teža, cene, po kategorijah razporejeno govedo) je pristojen JUGOINSPEKT. Za finančno izvedbo pa poskrbi SDK preko svoje službe.

Do kreditov za pitanje živine je po navodilih Zavoda SRS za rezerve Ljubljana upravičen kmet-kooperant na podlagi sklenjene pogodbe s Kmetijsko zadrugo in sicer za dobo petih let. Zadruga pa sklene v ta namen ustrezno pogodbo z Zavodom SRS Ljubljana. Prednost pogodbe, ki jo kmet-kooperant sklene s kmetijsko zadrugo je v tem, da kooperantu ni potrebno vračati kredita z oddajo živine, če takoj na isto mesto priveže drugo govedo.

Za pitanje goveda dobi kmet-kooperant kredit iz zveznih sredstev v višini 1200 din po 4% obrestni meri, ter iz združenih sredstev prav tako 1200 din po 8% obrestni meri. Ta sredstva so predvsem namenjena za nakup telet, krmil in umetnega gnojila. Lahko pa se uporabijo tudi v druge namene.

Stane Jeseničnik

krivanje stroškov. Način prevzemanja živine na sami liniji klanja in plačevanje po količini mesa že zagotavlja prodajalcu kot predelovalcu plačevanje po dejanski količini in kvaliteti. Ekonomski položaj v mesno predelovalni industriji bazira na osnovi samoupravnega dogovarjanja, saj so osnovni surovini določene minimalne cene, ki

so lahko višje, dočim samo-upravni sporazum o oblikovanju maloprodajnih cen svežemu mesu in drobovini ter proizvodom predelave fiksno določa višino cene, ki je izračunana v skladu s cenami za govejo živino in prašiče.

Vsi zaposleni v TOZD »Mesnina« Dravograd želimo uspešnega sodelovanja z

Nova odkupna cena mleka

Z odlokom, ki je bil objavljen v Ur. listu št. 56/76 je določena nova odkupna cena mleka. Poviša se od 0,78 din za tolaščno enoto na 1,06 din po tolaščni enoti. Poleg odkupne cene se kmetu prizna tudi zvezna premija za vse količine mleka, ki ima tolaščo od 3,2-4,2%. Zvezna premija znaša 0,12 din po tolaščni enoti.

Poslovni odbor za mlekarstvo pri KK Hmezd Zalec je na izredni seji, dne 10. 2. 1977 obravnaval ostale odkupne pogoje.

Nastaja vprašanje, kaj je z republiško premijo? Predstavnik mlekarstva je seznanil delegate poslovnega odbora, da republiška premija v višini 0,30 din pol pri tolašči 3,2% ostane in sicer za iste namene kot je bila določena s prejšnjim odlokom. Ta premija naj se koristi takole:

0,05 din v namenski sklad za opremo zbiralnic,

0,25 din pa za stroške zbiranja mleka in organizacijo rodovniške službe.

To pomeni, da kmetu kooperantu pripada samo odkupna cena (1,06 din po TE) in zvezna premija v višini 0,12 dinarjev po tolaščni enoti.

Del republiške premije (0,25 dinarja na liter) iz kalkulacij združenih obratov pri zadrugi

gah, in kombinatih ne krije vseh stroškov odkupa (rodovniško službo, amortizacijo, elektrika, odkupovalci itd.)

Nato je poslovni odbor sprejel naslednje sklepe:

1. Poleg republiške premije (0,25 din/l) naj sveti kooperantov pri zadrugah sklepajo o drugih odbitkih, ki se naj upoštevajo pri končni odkupni ceni mleka in sicer:

— stroški za hlajenje 0,10 din/l

— prispevek ZPS 0,02 din/l

— stroški zbiranja od 0,02 do 0,10 din/l.

Če upoštevamo vse te obveznosti bi znašala nova neto cena za kmeta — kooperanta takole: (primer pri tolašči 3,6%)

— odkupna cena 1,06 din/TE

— zavarovalna premija 0,2 din/TE = 0,43 din

Bruto cena 4,25 din

Odbitki:

Prispevek ZPS 0,02 din

Stroški hlajenja 0,10 din

Stroški zbiranja 0,05 din (srednja vrednost)

Skupaj odbitki: 0,17 din/l

Neto cena mleka za kmeta-kooperanta pri tolašči 3,6% je 4,08 din

Zadrugi za celotno org. odkupa pripada:

0,25 din nep. premije

0,15 din za hlajenje in zbiranje

Skupaj: 0,40 din/l

2. Odkupna cena mleka, ki je nehigiensko, se bo zmanjšala na 0,50 din/l.

3. Če se ugotovi, da kislin-ska stopnja presega 8,7 SH (alkoholna preizkušnja), takega mleka mlekarstva praviloma ne bo sprejela. V slučaju višje sile pa ga bo plačala po ceni 1,30 din/l.

4. Mleko, ki bo imelo nižjo tolaščo od 3,2%, se bo cena znižala za zvezno in republiško premijo.

5. Mleko s tolaščo, ki bo nad 4,2% (od 4,2-4,5%), bo mlekarstva plačala 0,6 din/TE.

6. Kmetu - kooperantu, ki bo imel pokvarjeno mleko, bo mlekarstva pri ugotovitvi znižala ceno za 50%, pri drugi ugotovitvi se prepove prodaja za 3 mesece, pri tretji ugotovitvi pa se kmetu prepove prodaja mleka.

To je le nekaj načelnih sklepov o novih odkupnih pogojih za mleko. Samo upravni organi pri zadrugah morajo o tem razpravljati in dokončno določiti odkupne cene za mleko, ki bo pripadalo kmetu in določiti kritje stroškov organizacije odkupa.

Predsednik PO za mlekarstvo Jože Pratnekar, dipl. inž. agr.

CASI SE SPREMINJAJO!

Nekoč ni nihče hotel biti imenovan z nazivom »kmet«.

S tem nazivom so imenovali tistega, ki je bil neroden, neljub, neznan.

Danes pa si mnogo gospodov prizadeva, da bi si pridobili status kmeta.

PRI ZDRAVNIKU!

Gospod dohtar, jaz...

— slecite se!

»Furman« si slači suknjlo

gospod dohtar jaz...

— slecite se

»Furman« se slači in slači in ko obstoji v spodnjicah ga zdravnik vpraša: »No, kaj vam je?«

Ja, drva sem vam pripeljal gospod dohtar.

vsemi proizvajalci oziroma dobavitelji surovin in s tem ustvariti takšne medsebojne odnose, kot jih nakazuje sprejeti zakon o združenem delu in samoupravnih akti, ki so bili sprejeti v Koroški kmetijski zadrugi, temeljnih združenih enotah in TOZD »Mesnina« Dravograd.

Mirko Grabnar,
inž. kmetijstva

KOROŠKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

To našo skupno finančno ustanovo kmetijstva in gozdarstva v koroški regiji so ustanovile 25. januarja 1971 Koroške kmetijske zadruge in Koroško gozdno gospodarstvo. Danes so njeni ustanovitelji Koroška kmetijska zadruga, vsi Obrati za kooperacijo gozdarstva pri LESNI in Kmetijska zadruga Vuzenica.

Pred šestimi leti smo združili skromna sredstva in moči, da bi v vzajemnosti in solidarnosti ojačali to združno dejavnost, ki ima na Koroškem že stoletno tradicijo. Prvi v Sloveniji smo to storili, danes pa tako ravna po našem vzgledu tudi že drugod. Posnemajo nas na Notranjskem, združujejo na Gorenjskem pa v Pomurju, skratka povsod razmišljajo kako združiti združno hranilništvo in posojilništvo, da bi povečali hranilne vloge in jih kot posojila namenili za hitrejši razvoj kmetijstva.

Ob ustanovitvi je naša Hranilnica imela nekaj nad 4 milijone dinarjev hranilnih vlog. Takrat so vložili tudi kmetje gozdni posestniki kot kolektivno vlogo Gozdarskih obratov, takozvane komercialne razlike nekaj nad 1 milijonom dinarjev. To je bil prvi skupni »kmečki kapital«, ki je služil Hranilnici, za odobravanje prvih pomembnejših posojil kmetom. Do konca leta 1976 pa so hranilne vloge porasle na preko 50 milijonov dinarjev, to je kar za 10 krat. Hranilnici zaupa svoje prihranke 3322 rednih vlagateljev, 3316 gozdnih posestnikov pri izplačilu lesa in 195 združnih delavcev ob izplačilu mesečnih dohodkov.

Hranilnica obrestuje hranilne vloge enako kot banka ali pošta. Tajnost in varnost vlog pa je prav tako zagotovljena kot drugod.

Naša Hranilnica je včlanjena v Zvezo hranilno kreditnih služb Slovenije, ki združuje vse združne in gozdarske hranilne službe. Po podatkih te naše Zveze predstavljajo pri nas zbrane vloge skoraj 8% vseh združnih hranilnih vlog v Sloveniji.

S tako obsežnim »lastnim kapitalom« hranilnih vlog je Hranilnica v svojem šestletnem obstoju odobrila kmetom preko 80 milijonov dinarjev posojil za modernizacijo in preusmerjanje kmetij. Ob koncu leta 1976 znašajo posojila kmetom 58 milijonov. To je več kot je stanje hranilnih vlog. Za tako obsežna posojila kmetom najema Hranilnica namenske kredite za kmetijstvo pri Ljubljanski banki — Podružnici Slovenj Gradec in posebne republiške kredite pri Kmetijski razvojni skupnosti

SRS. Krediti so po znižani obrestni meri, poleg tega pa občine in republike s posebnimi dotacijami, regresirajo obrestno mero za kredite iz hranilnih vlog na 3 do 4%. Tako so samo v letu 1976 prispevale občine v koroški regiji za regresiranje obrestne mere 950.000 din republika pa za naše področje 1.440.000 din skupaj 2.390.000 din. To je precejšen denar, ki ga družba daje za napredek kmetijstva.

Kako do kredita za kmetijstvo?

Kredite za kmetijstvo lahko dobijo vsi kmetje, ki so pripravljeni dolgoročno sodelovati z zadrujo, predvsem v priraji mleka in pitju goveje živine, urejanju dolgotrajnih nasadov črnega ribeza ter za kmečki turizem.

— Za gospodarske objekte za govedorejo (novogradnje, adaptacije hlevov, izgradnja silosov ipd.) je možno dobiti kredit na 8 do 10 letno vračilno dobo po 3 do 4% obrestni meri s 30% lastno udeležbo.

— Za nabavo plemenske živine je kredit na 3 leta po 3% obrestni meri.

— Za mehanizacijo pa je možno dobiti kredit na 4 leta po 3 do 6% obrestni meri s 50% lastno udeležbo. Nabavo večjih kmetijskih strojev (sod za gnojevko, kombajn itd.) pa kreditira Hranilnica samo preko strojnih skupnosti.

— Tudi krediti za kmečki turizem so po regresirani obrestni meri, na največ 10 letni vračilni rok in s 30% lastno udeležbo.

Za odobritev kmetijskih kreditov je potreben poseben program, ki ga naredi kmetijska pospeševalna služba pri zadruji.

Kredit za kmečki turizem pa lahko dobi kmet, ki ima svojo kmetijo že preusmerjeno in je v občinskem programu turističnega razvoja.

Da bi bilo delovanje Hranilnice čim bolj uspešno, dostopno kmetom povsod in vsak dan dodeljujejo blagajniške izpostave na sedežih vseh združnih organizacij v Prevaljah, Dravogradu, Vuzenici, Slovenj Gradcu in Sentilju. Poleg tega pa še pri Gozdarskih obratih na Ravnah in v Radljah ob Dravi.

Hranilnica pa odobrava tudi potrošniška posojila za vso industrijsko blago za katero je po zakonu predvideno, da ga je možno nabavljati tudi na potrošniški kredit. Tako imajo tudi kmetje možnost, do najemanja potrošniških posojil pri svoji lastni finančni ustanovi. Razumljivo

je, da lahko dobijo potrošniška posojila pri Koroški hranilnici in posojilnici vsi delavci zaposleni pri LESNI in v kmetijskih zadrukah.

Tako smo vam na kratko predstavili našo skupno Hranilnico, ki deluje zelo uspešno predvsem zato, ker je uspelo združiti interese gospodarskih in kmetijskih organizacij na temelju vzajemnosti in solidarnosti za skupne cilje.

Ivan Uršič,
dipl. inž. agr.

Pogoji za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov - kooperantov

Temelj za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov-kooperantov je prinesel že zakon o združevanju kmetov (Ur. list SRS, št. 22/72). Ta zakon je uvedel možnost, da se kmet-kooperant ob določenih pogojih zavezuje v zdravstvenem, invalidskem in pokojninskem zavarovanju enako kot delavci v delovnem razmerju, če združi svoje delo in delovna sredstva z zadrujo, z obratom za kooperacijo ali drugo organizacijo združevanja dela in dosega v proizvodnem sodelovanju najmanj tolikšen osebni dohodek, kakršen je s samoupravnim sporazumom oziroma zakonskim predpisom določen kot najnižji osebni dohodek delavca v združenem delu. Natančnejše določbe o tem so zapisane v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. list SRS št. 54/72), statutu Skupnosti pokojninska in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 13/74).

Iz navedenega izhaja, da je osnova za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov v SR Sloveniji čisti dohodek, ki ga kmet-kooperant ustvarja s proizvodnim sodelovanjem s kmetijsko organizacijo. Dokler ne bo sporazuma med Zdržno zvezo SR Slovenije in Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja ugotovljen način ugotavljanja čistega osebnega dohodka, se lahko zavarovanec-kmet-kooperant svobodno odloči za eno izmed petih zavarovalnih osnov, ki so bile najprej določene s Pogodbo o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji, odtlej pa se vsako leto nanovo določajo glede na gibanje povprečnih osebnih dohodkov v Sloveniji.

V letu 1976 so te osnove naslednje:

I. razred	4.189 din
II. razred	3.639 din
III. razred	3.094 din
IV. razred	2.547 din
V. razred	2.113 din

To so hkrati tudi osnove za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa tudi osnove za odmero pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

O izbiri enega od navedenih zavarovalnih razredov se dogovorita kmet-kooperant in kmetijska organizacija, pri čemer pa je izključena možnost, da bi izbrala osnovo, ki bi bila višja od čistega osebnega dohodka, ki ga ustvarja kmet-kooperant s proizvodnim sodelovanjem. Nasprotno pa se lahko kmet-kooperant odloči za nižjo osnovo, kot je njegov čisti osebni dohodek, torej za najnižjo od zgoraj navedenih petih zavarovalnih osnov.

V primeru, da se kmet-kooperant odloči, da se bo zavaroval v pokojninskem in invalidskem zavarovanju, mu bo ustrezno pomoč v samem postopku za uveljavljanje zavarovanja nudila organizacija, s katero je kmet-kooperant v proizvodnem sodelovanju.

V naslednji številki bomo nekaj več spregovorili o zavarovanju za nazaj, gostoti zavarovalne dobe in varstvenem dodatku.

— Če vas bralce v zvezi s to problematiko zanimajo še druge stvari, nam pišite. Odgovorili bomo na vsa vprašanja, kolikor bo v naši moči. Pišite na uredniški odbor Višarnika — Priloga za kmetovalce.

A. M.

Jurij Vitkovič

»Prišel je prišel
zeleni Jurij
došel je došel
pisani Vuzem
Donesel je donesel
pedenj dugo travico
latek drugo mladico«

To pesmico, belokranjsko narodno, mi je šaljivo, v verzih slovenske narodne pesmi povedal Jurij Vitkovič, nam vsem dobro znan mesarski mojster, partizanski borec, komunist in dobričina, ko je predlansko leto ob Jurjevem srečal Abrahama, tukaj pri nas na Koroškem v Dravogradu, kjer živi. Usoda ga je zanesla k nam na Koroško, prav v tistih žalostnih in usodnih dneh leta 1941, tik pred napadom Nemcev na Jugoslavijo. Celih pet let je bil potem sam, odrezan od svoje Bele Krajine, ni videl ne matere, ne koga drugega od sorodnikov ali znancev iz mladosti.

Komaj 16 let star je prišel v uk h Križniku v tedanji Guštanj, v današnje Ravne na Koroškem. Prvi je bil, ki je kot vajenec nosil meso iz Raven v Kotlje še v »košu« in ga v prodajalni mesa pri Štalekarju, »sekal« in prodajal na drobno. Bilo je to med okupacijo in mnogo mesa je po »zvezah« odšlo v partizane, vse dotlej, da je postalo za Jurčka nevarno in se je moral umakniti skozi Kotlje na Gornje Sele, kjer se je pri Lesniku pridružil partizanom.

Vojsko in partizanstvo je končal leta 1945 po hudih bojih pri Železni Kapli, Selah in Borovljah na avstrijskem koroškem, kot intendant 3. bataljona Koroškega

odreda. Takoj se je zaposlil v družbenem — združenem sektorju, kjer dela aktivno še danes.

Postal je naš »Jurček«, vedno dobre volje, priden, skromen in pošten. Postal je pravi Korošec. Čeravno je podedoval doma v rojstnem Podklancu pri Vinici krpo zemlje, se je odločil, da ostane za vedno med nami tukaj na Koroškem. Ljudje tukaj okrog so se mu priljubili. Zemlja sama je pa povsod skopa in je treba pošteno delati, da kaj imaš, tu in tam so si pa Belokranjci in Korošci zelo slični, oboji žive ob meji domovine, oboji imajo v sebi, v svoji govorici in običajih nekaj posebnega, svojskega, prvobitnega. Drži pa tudi, kakor pravi Hotulci, da tisti, kdor se enkrat »pošteno« koroške vode napije, ostane za zmeraj! »Koroška voda je najbrž res za marsikaj krival« pove na koncu razgovora veselo Jurček. Na kraju pa še pristavi: »No, sedaj smo se pa združili v Koroško kmetijsko zadrugo. Želim le, da bi naš TOZD »Mesnina« in vse ostale TZE »Trata«, »Ledin« in »Odor« v novi organizaciji dobro sodelovali, da bo naša nova kmetijska organizacija tu na Koroškem uspevala in zaživela, da bo nam, njenim delavcem, kot kmetom — članom združnikom prav.«

Prav je tako Jurček! med nami zdrav in vesel pa še kaj zapoj!

Rok Gorenšek

Jurij Vitkovič, mesarski mojster
TOZD Mesnina

Nesreče s traktorji v našem kmetijstvu

**MEHANIZACIJA V KMETIJSTVU SE PRI NAS NE-
ZADRŽNO ŠIRI IN NAPREDUJE TAKO PO ŠTEVILU
KAKOR PO KAKOVOSTI, IN PRAV JE TAKO!**

Prav pa ni in ne more biti to, da se tudi nesreče vseh vrst od težkih do smrtnih tako naglo in grozeče širijo ter naraščajo.

Če vemo in se zamislimo samo v podatek, da terjajo traktorji samo pri nas v Sloveniji po 2 smrtni žrtvi na teden, nam bi moralo biti dovolj, da se globoko zamislimo nad tem.

Če za hip pogledamo nazaj v 50. leta, ko so se začeli pojavljati v naših zadrugah prvi traktorji in prva mehanizacija ter smo se takrat mi, kar nas je bilo »zadružnih aktivistov in propagandistov« s kmeti največkrat prerekali ravno zato, ker večina kmetovalcev takrat sploh ni hotela verjeti, da se bodo traktorji širili in bodo orali tudi njihove njive. Saj je večina kmetov zadružnikov takrat še trdila, da traktor ni za nas in da se pri nas ne more obnesti. Pa tudi mi smo bili takrat še previdni. Tako lahko za Kotlje trdim, da smo imeli v takratni takajšnji zadrugi točen plan, kje, kdo in katero posestvo je popolnoma, katero do polovice in katero le delno sposobno za traktorsko obdelavo. Dobro smo pa vedeli tudi za posestva, ki zaradi pogojev, zaradi konfiguracije terena, naj traktorja nikoli ne bi imela.

In kaj se je v teh preteklih 20 letih od takrat pri nas v resnici zgodilo: nič več in nič manj kot to, da imajo danes traktorje že skoraj povsod tam in celo največ tam, kjer jih poprej mi sploh nismo predvidevali. Danes pa vozijo in delajo na takih terenih, da se človeku kar lasje ježijo na glavi, kakor po domače pravimo, če nas je strah. In strah nas bi prav lahko moralo večkrat biti, če bi le malo bolj globoko mislili, ali če bi se kaj bali za svoje življenje. Vedeti namreč moramo, da traktor, ki je po eni strani tako koristen, da si brez njega dandanes sploh ne moremo in ne znamo zamisliti več sodobnega kmetovanja in oprav-

ljanja del v sodobnem kmetijstvu, da je on v prvi vrsti:

— vozilo za ravnino, ki mora z vsemi štirimi kolesi stabilno stati na trdnih tleh, da je varno.

— da mora imeti, če naj zagotovi zdravje in varnost vozniku, trdno in močno zgrajeno kabino, ki ga mora obvarovati ne le pred mrazom in dežjem, temveč tudi obvarovati tedaj, če se traktor prevrne.

— da mora imeti varnostni hidravlični sedež, ki naj voznika obvaruje pred obolenjem hrbtenice, za katerim jih vsak dan več boleha.

— da bi moral imeti vsak traktor kazalo nagiba, tj. kazalo, ki vozniku prikazuje kritične točke, pri katerih se vozilo prevrne, bodisi bočno ali pa naprej ali nazaj.

— vsi vozniki traktorjev bi morali zato biti dobro seznanjeni z vsemi nevarnostmi, ki na nje prežijo pri vožnji, posebno na naših terenih, kjer je po veliki večini »ravnina v breg postavljena«, kjer so pota ozka, strma in slaba itd.

Le tako, dragi traktoristi, bomo zmanjšali strahoviti krvni davek, ki ga mehanizacija trenutno od nas zahteva.

Zavedati se moramo dobro, da zahtevajo nesreče s traktorji kot žrtve večinoma mlade, zdrave ljudi, mlade gospodarje ali bodoče gospodarje, da s smrtjo takega človeka nastane dostikrat nenadomestljiva rana in praznina, ker nam vzame enega izmed redkih ljudi, ki bi še bil voljan ostati in delati na kmetiji. Posledice nesreče pa so še dosti hujše, saj največkrat povzročijo propad že obstoječe ali šele zasnovane družine in zelo velikokrat tudi propad kar cele kmetije, da o drugih splošnih posledicah za celotno družbo sploh ne govorimo.

Služba varstva pri delu
Koroške kmetijske zadruge,
Rok Gorenšek

Nov način organiziranja kmetijstva in gozdarstva na vasi

Na pobudo Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenj Gradec, krajevni odbor Završe, je bil v nedeljo 29. 2. 1977 v Završah organiziran javni posvet o bodočem gospodarjenju na posestvih. Analizirani so bili rezultati dela s področja gospodarjenja z gozdovi in kmetijskimi zemljišči v minulem obdobju. Razpravo so vodili predstavniki OK Slovenj Gradec ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini Slovenj Gradec. Posveta se je udeležila večina posestnikov, saj so živo zainteresirani za novi način racionalnega gospodarjenja z zemljišči, ki predvideva večja in hitrejša vlaganja v sredstva za proizvodnjo, kar bo kmetom omogočilo večji dohodek, z njim pa večjo mehanizacijo in večje rezultate dela z manj delovne sile. S tem pa si bodo zagotovili socialno varnost v družbi.

Posestniki so bili zainteresirani za organiziranje strojne skupnosti, ki bi omogočila ekonomično koriščenje mehanizacije, predvsem tiste, ki ima večjo nabavno vrednost, uporablja pa se le določen čas v letu. Seveda bi bilo potrebno kmetovalce predhodno seznaniti z ekonomičnostjo in koristnostjo take strojne skupnosti na osnovi ekonomskih izračunov.

Udeleženci so se zelo zanimali za nov način organiziranja proizvodnje materialnih dobrin na posestvih z združevanjem dela in sredstev, s čimer bi razbremenili posestnike in njihove družine v času, ko je na posestvih največ intenzivnega dela. V zimskem času pa, ko je manj intenzivnega dela, bi se kmetje združevali in dopolnjevali z opravljanjem obrtnih in drugih preprostih dejavnosti, ali pa se intenzivno ukvarjali s kmečkim turizmom.

Ob koncu posveta se je razvila živahna razprava o novem organiziranju kmetijstva na vasi, ki bo v bodoče prav gotovo prinesla uspešne rezultate pri gospodarjenju z gozdnimi in kmetijskimi zemljišči.

Karel Račič

Lepa sem, močna tudi, zato ni čudno, da me tako gledajo

Pravilna oprema in ravnanje s traktorjem je predpogoj za varno delo

DRAGI BRALCI!

Vabimo vas k sodelovanju pri oblikovanju vsebine našega in vašega glasila. Prispevke, ki jih želite objaviti, pošiljajte na naslov:

KKZ SLOVENJ GRADEC, Celjska cesta 7, Uredniški odbor in sicer do vsakega 16. v mesecu.

Istočasno vas vabimo, da nam pomagata pri izbiri imena našega glasila. Ime naj bo kratko, zveni naj domače, označuje pa naj našo osnovno dejavnost.

Uredniški odbor

VESTI:

UVOZILI SMO PLEMENSKE KOBILE

V letu 1976 smo se zaradi potrebe po ohranitvi in pospešitvi razvoja konjereje ter v skladu z interesi ljudske obrambe v koroški regiji odločili za uvoz plemenskih kobil pasme Haflinger. Uvožene kobile so breje, za nadaljnjo potomstvo pa bo poskrbel ... no, saj veste kdo ...

Več o tem bomo pisali v naslednji številki.

Priloga za kmetovalce izhaja četrtno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik Tone Matvos. Naklada 2350 izvodov. Naslov: KKZ Slovenj Gradec. Uredništvo priloge za kmetovalce, Slovenj Gradec, Celjska cesta 7. Telefon 84-211 in 84-581. Klišej in tisk: CGP Mariborski tisk, TOZD Tiskarna Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1977.

In naši gozdovi v GGE Plešivce?

53 odst. gozdov, kjer se za-
držujejo mufloni, ima vse-
stransko poudarjen varovalni
značaj zaradi orografskih in
petrografskih razmer, ostalih
47 odst. gozdov pa pripada po
gozdnogospodarskem pomenu
gozdovom na najboljših oziro-
ma dobrih rastiščih s poudar-
jenim lesnoproizvodnim pome-
nom. Zaradi velikega staleža
so se v zadnjih letih pojavile
v teh gospodarsko pomembnih
gozdovih poškodbe na mladju
v takem obsegu, da je onemo-
gočena obnova gozdov z rasti-
ščem primernimi drevesnimi
vrstami in je s tem prizadeta
trajnost proizvodnje ter varo-
valna in socialna vloga gozdov
v prizadetem območju. Prve
škode so bile zapažene v letu
1973, ko je bil stalež 107 kom
po podatkih LD oziroma
100 kom po izračunih staleža.
Z eksplozivnim naraščanjem
staleža so naraščale tudi škode
v gozdu, zato je z ukrepi ke-
mične in mehanske zaščite
mladja nemogoče preprečiti
škodo pri sedanjem staležu.

Zato je bil 11. junija 1976
opravljen komisijski pregled
prizadetih gozdov. Pri tem je
poleg gozdarjev TOZD gozdar-
stvo Slovenj Gradec in gozdar-
jev tehničnega sektorja za goz-
darstvo pri LESNI sodeloval
tudi medobčinski gozdarski in-
špektor. Kasneje si je škodo
ogledal tudi dipl. biolog Janez
Čop, predstojnik odseka za goz-
dno in lesno gospodarstvo iz
Ljubljane. Na osnovi ogleda
gozdov in dodatnih analiz je
bilo izdelano poročilo in izra-
čun škode, od koder so povze-
ti naslednji podatki:

Vrste poškodb po muflonih v gozdovih:

- objedanje listov, vršičkov in poganjkov na mladju (umetnem in naravnem) do 1 m višine, predvsem v času vegetacije v najbujnejši rasti.
- Objedanju so izpostavljeni vršni in stranski poganjki, kar povzroči značilen kopast pri iglavcih in metlast habitus mladja pri listavcih,
- objedanje klic in mladice,
- obgrizanje površinskih korenin iglavcev predvsem v megi,
- lupljenje lubja debel v letvenjaki do 15 cm premera.

Na podlagi poškodovanih površin mladja oziroma sadik ter trenutno veljavnih cen in normativov dela je bila izra-
čunana škoda, ki so jo povzro-
čili mufloni, in sicer znaša
260.044,84 dinarja. Pri tem niso
bile ovrednotene poškodbe za-
radi obgrizovanja in lupljenja
skorje na koreninah in deblih
iglavcev.

Negativne posledice dolgo- ročnega delovanja muflonov so torej naslednje:

- onemogočeno naravno po-
mlajevanje zelenih drevesnih
vrst listavcev, smreke in jelke,
- neuspešna umetna obno-
va,
- izpad proizvodne funkci-
je gozdov: če ni obnove, ni
sečnje,

- uničena varovalna funk-
cija gozdov,

- prizadeta socialna funk-
cija gozdov,

- zmanjšana kvaliteta in
stabilnost sestojev ter poslab-
šano zdravstveno stanje,

- zmanjšana proizvodnost
tal do degradacije,

- povečanje erozijskih po-
javov,

- zmanjšanje prehrabne
možnosti za avtohteno divjad
v okviru biološkega ravnotež-
ja.

Vse navedene negativne po-
sledice so dolgoročnega znač-
ja in se ne morejo finančno
ovrednotiti.

Edini ukrep za preprečitev
nadaljnjih škod je torej znižan-
je števila muflonov na zmog-
ljivost lovišč, tj. v navedenem
primeru na 50—60 kom ali 2 do
3 kom na 100 ha — na skupni
površini 1500—2000 ha, kjer se
je muflon prilagodil.

Prikazano stanje torej obve-
zuje gozdarje in lovce, da v
čim krajšem času pristopijo k
izvedbi sanacijskih ukrepov ter
sestavvi »družbenega dogo-
vora« v skladu z zako-
lovu divjadi ter o upravnem
o varstvu, gojitvi in
ljanju lovišč. Isti zakon
namreč zahteva v 33. členu:
»vzpostavljanje in ohranjanje
biološkega ravnovesja ob
upoštevanju ekoloških razmer
na določenih površinah ter
usklajevanje različnih intere-
sov v zvezi z divjadjo se v
okviru lovsko-gojitvenih ob-
močij uresničuje z družbenim
dogovorom o določenih skup-
nih zadevah pri gospodarjenju
z divjadjo in upravljanju lo-
višč.«

In nazadnje nasvet vsem ne-
lovcem in negozdarjem, da ne
bodo preveč kritični in eno-
stranski: ne glejte muflona sa-
mega — izoliranega iz okolja,
ampak v gozdu — biocenozo —
komplicirani, toda uravnoteže-
ni najvišji življenjski skupno-
sti! Le tako bodo ostali mufloni
ni še vedno »naši mufloni«,
čeprav številčno zdesetkani.

V. Vrhnjak

Lepo nam je Pohorje zeleno —
tu in tam pokrito s snegom

EVROPSKA PEŠPOT E6

Sodobno popotništvo pridobiva kot posebna zvrst oddiha
v naravi vse bolj na veljavi. Slovenija je kot gozdnata de-
žela z lepo ohranjeno kulturno krajino za popotništvo zelo
primerna. V svojih prizadevanjih, da bi odprli gozdove na
široko vsem tistim, ki iščejo v naravi počitka in si nabirajo
novih moči, je gozdarstvo Slovenije in sosednje Hrvaške pri-
pravilo posebno pot »Od Drave do Jadrana« in jo s sosednjo
avstrijsko daljinsko potjo »Sever—Jur« povežalo v evropsko
pešpot E6 od Baltika do Jadrana. Pot prihaja na jugoslo-
vansko ozemlje na Radeljskem prelazu, torej na območju
gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec.

Pravijo, da so prvi vtisi najpomembnejši. To velja v ve-
liki meri prav za popotnike, ki prihajajo k nam prek Ra-
deljskega prelaza. Zato si je odbor pešpoti skupaj z radelj-
skimi in slovenjegraškimi gozdarji prizadeval, da bi z dobro
organizacijo in označbo poti prijetno spodbudil naše obisko-
valce že na samem začetku na dolgo pot proti morju. Prvi
vtisi popotnikov, bodisi tistih, ki prihajajo iz Avstrije, bodi-
si onih, ki začenejo pot v Radljah, so nasploh zelo ugodni.
Na meji jih pozdravi lično izdelana tabla s posvetilom naše
poti — E6 naj povezuje narode. Tu začenejo rdeče-rumeni
znaki, ki spremljajo poslej popotnika prav do morja.

Do sredine novembra 1976 je prehodilo pot kar 126 po-
potnikov in prejelo lične spominske značke. Mnogi od njih
so sporočili odboru pešpoti svoje vtise, nekateri pa so jih
objavili tudi v časopisju pri nas in v Avstriji. Nasploh oce-
njujejo našo pot kot zelo lepo speljano in dobro zaznamo-
vano. Hvalijo tudi naše gostoljubje in seveda slovensko kra-
jino. Kje pa kje na poti tudi »zaškriplje«, bodisi zato, ker
markacije niso dobro postavljene ali so izginile, bodisi da na-
stopijo težave s prenočevanjem. Takšni primeri pa so bolj
redki. Na slovenjegraškem gozdnem območju so popotniki
nasploh zadovoljni. Pohvalili so prijetno vzdušje pri Terni-
ku nad Radljami, domače počutje in dobro oskrbo pa po-
sebnost na gorskih kmetijah pri Osredniku in Turičniku. Prav
tako hvalijo urejenost Partizanskega doma na Mali Kopi.
Največ pohval je bilo zapisanih za kmečko gostilno Pečolar
na Razboru. Bile pa so tudi nekatere kritične pripombe, ta-
ko npr. glede gostoljubnosti na letališču v Turiški vasi —
najbrž so imeli tako popotniki kot gostinci slab dan — in
glede označevanja na posameznih mestih, zlasti pod Malo
Kopo in na Razboru. Prav slednje se je v jeseni 1976 po-
pravilo, tako da ostajajo za prihodnje leto samo manjši po-
pravki oziroma dopolnitve.

Naša pot seveda ni enkratna propagandna akcija, ampak
je njen pomen trajen in njen razvoj usmerjen predvsem v
bodočnost. Po vesteh, ki jih prejemo iz tujine, kaže, da
si lahko obetamo v prihodnje vse večji obisk iz inozemstva.
Odbor pešpoti je začel glede tega z ustreznim propagira-
njem in bo še pred spomladjo izdal barvni prospekt o naši
poti ter ga razposlal popotniškim in podobnim organizaci-
jam v Evropi. Prepričani smo, da bo postalo popotništvo za
posamezne, doslej turistično manj znane predele, lahko po-
memben vir dopolnilnega dohodka, zlasti na gorskih kme-
tijah. Seveda pa je na nas gozdarjih, ki smo prevzeli mate-
rialno, zlasti pa moralno odgovornost za organizacijo poti in
počutje popotnikov, da nenehno skrbimo za vse tiste po-
drobnosti, ki ne terjajo velikih naporov, a so za doseganje
našega cilja — omogočiti delovnim ljudem oddih v naravi —
nad vse pomembne. Obe gozdarski organizaciji, iz Radelj in
Slovenjega Gradca, morata zato v svojem delovnem pro-
gramu vsako leto upoštevati tudi vzdrževanje in spopolnje-
vanje naše poti. Odbor pešpoti je na sestanku dne 22. okto-
bra 1976 sklenil priporočiti gozdarjem v Radljah in v Slo-
venjem Gradcu ureditev razgledišča na Starem gradu in pa
nadaljnjo ureditev okolja pri nadvse imenitnih razvalinah
gradu Vodriža. Za gostoljubno prizadevnost mlade Pečolar-
jeve gospodinje na Razboru pa ji je podelil odbor kot pri-
znanje zeleno-zlato značko E6-YU, ki jo sicer prejema-
jo požrtvovalni sodelavci na naši poti.

Milan Ciglar

Jože Filej

Zaposlen v TOZD Gozdarstvo Mislinja, inženir gozdarstva, rojen 10. januarja 1931 v Brdicah, pri LESNI zaposlen od leta 1965, član IO OZD.

Kakšne možnosti imate kot delegat, da lahko predelate gradivo pravočasno in da lahko sodelujete pripravljeni?

Materiale dobivamo vsaj teden dni pred sejo, tako da lahko gradivo predelamo. Osebo gradivo predelam, se posvetujem s sodelavci, tako da sem pripravljen in lahko sodelujem v razpravah na sejah IO.

Da ne bi glasoval samo v svojem imenu, temveč v imenu zaposlenih na TOZD, se poskušam redno udeleževati sej organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij TOZD, kjer dobivam potrebna navodila in informacije ter stališča kolektiva.

Precej časa je že od tega, ko ste prejeli materiale in navodila, kako formirati samoupravne delovne skupine. Kako daleč ste s skupinami pri vas?

O formiranju samoupravnih skupin smo že razpravljali na delavskem svetu. Ugotovili pa smo, da je v našem TOZD, verjetno je podobno tudi v drugih TOZD gozdarstvo, težko formirati samoupravno skupino. Sodoben in dinamičen način gospodarjenja z gozdovi narekuje formiranje skupin, ki so zelo gibljive in se prestavljajo z delovišča na delovišče. To pa otežkoča formiranje samoupravnih skupin, ki bi bile med seboj v stalnem kontaktu in imele možnost sestajanja.

Jože Filej — foto: F. Jurač

Kako je potekala pri vas razprava o zakonu o združenem delu?

Razpravo smo organizirali po revirjih, na deloviščih. Naši delavci so želeli, da se ustrezno ovrednoti stalnost pri delovni organizaciji in minulo delo. Dobro vemo, da je delavec, ki dalj časa dela pri isti delovni organizaciji, bolj discipliniran, odgovoren in zainteresiran ter seznanjen s problematiko TOZD. Naši delavci so odobraval predvsem načelo solidarnosti, odgovornosti in tudi disciplinske ukrepe za kršitve delovne discipline in odgovornosti. V TOZD smo izdelali analizo samoupravnih organiziranosti. Ta nam je pokazala, da smo s svojo organiziranostjo zadostili zahtevam ustavnih in drugih načel.

Urednik

IZHODIŠČE – POTREBE ZDRUŽENEGA DELA

V decembru so delegati izglasovali zakon o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v I. polletju 1977, ki določa, da se še do 30. 6. 1977 obračunavajo in plačujejo prispevki za financiranje dejavnosti SIS po sedanjih stopnjah.

S tem se je podaljšal tudi rok za sprejem samoupravnih sporazumov o temeljnih srednjeročnih planov SIS družbenih dejavnosti do konca maja 1977. Rok je bilo potrebno podaljšati zato, ker je glede na določila zakona o združenem delu treba nov sistem svobodne menjave dela tudi na področju teh dejavnosti.

Samoupravne interesne skupnosti so predlog sporazumov že pripravile, sedaj pa je naša naloga, da takoj pristopimo k obravnavi, če hočemo doseči namen, da bodo plani nastali res iz potreb združenega dela ter bodo rezultat dogovarjanja med gospodarstvom in družbenimi dejavnostmi.

Nada Pogorelnik

Dominik Pungartnik

V današnji rubriki vam bomo danes, dragi bralci, predstavili Dominika Pungartnika, revirnega vodjo, zaposlenega pri TOZD gozdarstvo Mislinja. Če naslednji zapis oziroma razgovor z njim začnemo, potem je gotovo prav, da vam ga na kratko najprej predstavimo.

Dominik Pungartnik se je rodil v delavski družini. Oče je bil gozdni delavec pozneje pa žagar. V družini je bilo pet otrok. Iz njegove osebnosti izkaznice pa smo prepisali, da je bil rojen 12. julija 1926. leta. Dominik Pungartnik je svojo mladost preživel med starši in v šolskih klopih. Tudi zanj niso bili lepi otroški časi. Takrat, ko je bil še otrok, ni poznal tistega, kar danes pozna jo drugi.

»Res je, v otroških letih nisem imel lepega življenja. Doma družina, oče pa je kot gozdni delavec slabo zaslužil, zato smo morali tudi mi otroci zgodaj prijeti za delo,« nam je jel pripovedovati Dominik. »In potem je nastopila vojna. Težki so bili časi. Leta 1944 sem tudi jaz kot mladenič odšel v partizane. Bil sem v Tomšičevi brigadi vse do konca. No, po končani vojni leta 1945 pa sem se zaposlil kot gozdni delavec v revirju Glažuta. Tu sem bil zaposlen dobro leto dni, potem pa sem menjal službo. Na takratni mislinjski žagi sem bil pomočnik gatarista. Leta 1947 pa sem moral oditi na dosluženje vojaškega roka. Po vrnitvi od dosluženja sem se leta 1948 zopet zaposlil kot praktikant na takratni gozdni upravi, kjer sem prevzel revir Tolsti vrh, leta 1954 pa sem bil premeščen v revir Razborca, kjer sem še danes.«

— Kot revirni vodja nam lahko poveste, kakšno je vaše delo?

»Vsako delo je lepo in častno. Vsako delo, če ga opravljaš z ljubeznijo, je lepo in zanimivo. Vsako delo pa je tudi odgovorno in težko. Kot revirni vodja skušam biti na svojem delovnem mestu takšen, kakršnega zahteva samo delo. Do ljudi, ki jih nadzorujem, skušam biti vljuden in z njimi gojiti dobre prijateljske odnose. Vsako delo je težko in tudi jaz se tega zavedam, da gozdni delavci v mojem revirju nimajo lepega življenja. Delati morajo, garati za življenje in svojo družino. Pa kljub temu skušam biti do njih takšen, da se na delovnem mestu razumemo, da čimveč napravimo in da smo kot ena družina. No in prav zato bi se vsem svojim delavcem v revirju najlepše zahvalil za sodelovanje v preteklem letu, hkrati pa bi jim rad čestital in želel še veliko

Tudi v bodoče si želim kar največ delovnih uspehov

delovnih uspehov v tem letu. Mislim da bomo tudi vnaprej taki sodelavci, kot smo bili do sedaj.«

Ko smo Dominika Pungartnika povprašali, kako preživlja prosti čas, nam je o tem dejal, da tega nima veliko. Po končanem »šihitu« z ženo obdelujeta še zemljo, ki jo imata, da nekaj pridelata tudi doma.

Na koncu pa naj zapišemo še to, da je Dominik Pungartnik kot borec Tomšičeve brigade že leta 1944 dobil medaljo za hrabrost leta 1972 pa orden s srebrnim vencem za uspešno delo. Sam pravi, da sta mu ti dve odlikovanji še večja spodbuda za nadaljnje delo.

Tudi mi se pridružujemo njegovim željam ob Novem letu, ko pravi, da mu je največja želja ta, da bi imel pri svojem delu in med sodelavci tudi v tem letu bogate delovne rezultate.

Tekst in slika: F. Jurač

Lov na divje svinje

Lovska družina Orlica iz Vuhreda je imela v letošnjem letu obilo lovske sreče. Upletnili smo tri redke vrste divjadi v našem lovišču — jelena, gamsa in kapitalnega divjega merjaseca. Ker je bil ravno lov na tega zadnjega posebno zanimiv, bi vam kot soudeležene napisal o njem nekaj besed.

Divje svinje so nas v letošnji jeseni večkrat obiskale in povzročile, da so nekateri kmetje imeli precej manj dela s pospravljanjem koruze. V tem času je imel lepe možnosti za odstrel divje svinje lovec Ivan, ko sta dve obiskali njegovo koruzo.

Imel pa je smolo, da mu je puška zatajila, ko je svinja prišla iz koruze, potem pa se je iz previdnosti potegnil na drevo in počakal, da se je svinja umaknila. No, pa pustimo to.

V petek ob prvem novem snegu se je starešina podal v revir, da bi pogledal sledi. Na veliko veselje je v bližini lovske kočice na Planini našel svežo sled celega tropa divjih svinj — osem po številu. Pogledal je, kam so krenile, potem pa hitro odšel domov.

Obvestili so dosegljive lovce in se zmenili za pogon ob enih popoldne.

Zal se ni zbralo veliko lovcev, ne vem, ali zato, ker niso verjeli v možnost uspeha ali pa res ni bilo časa. Popolnoma prepričan v uspeh pa je bil lovec Tone, ki je prišel na lov s traktorjem, sekirjo in vrvjo in pa seveda s puško.

Ko sem prišel na dogovorjeno mesto, kjer naj bi se zbrali, so štirje lovci že obšli področje, kjer smo predvidevali, da bi lahko taborile svinje.

Sledi ven ni bilo, zato smo se hitro dogovorili za razporeditev strelcev in določili Toneta, da gre po sledi za njimi. Strelcev nas je bilo sicer malo — le štirje, toda predvidevali smo, kam se bodo po vsej verjetnosti svinje umaknile.

Bojni načrt je bil dobro pripravljen, vendar pa ne izpeljan, ker ga je prekrizal lovec Martin, ki je šel na lov na lastno pest.

Martin je bil namreč na terenu in je šele ob dveh zvedel, da so naši sledi divjih svinj na Planini. Pridirjal je domov lačen, ker pa fiziološko ni bil kuhan, je požrl slino in odhitel za lovci.

Prišel je na sled lovcev in svinj in se odločil, da gre za svinjami.

Tako je malo pred nami v ožjem krogu obšel sledi in se počasi pomikal na Krištanov breg. Kar naenkrat pa mu udari v nos vonj po svinjah.

Pogleda navzgor in vidi, da cel trop svinj, ki so ležale tesno ena poleg druge, skoči pokonci in presenečeno gleda, kdo jih je vrgel iz spanja.

Še bolj kot svinje je bil presenečen Martin. Sam ne ve, ali jih je štel ali izbral primerno tarčo, dejstvo je to, da je najprej pogledal puško in pregledal, če ima v ceveh naboje.

Svinje pa seveda niso navašene na dolgo čakanje, skočile so in se razkropile.

Merjasec pa se je le predolgo obiral in premišljeval, ali bi skočil po strmini pod potjo, zato je Martin ustrelil proti njemu, da bi mu dal pospeška. To mu je v celoti uspelo. Takoj se je Martin ozrl še okrog, če mu še kje preti nevarnost. Zagledal je še enega lončaka in proti njemu spustil šibre. Tako se je malo oddahnil, začel sivo in začel na ves glas klicati, da so ušle svinje. Čeprav njegova krogla in kroglice niso zadele, pa so bili strelci in njegovi glasovi le usodni za merjaseca.

Z lovцем Milanom sva se namreč pomikala na določeni stojišči. Na vso sivo sva hitela po strmini Brunčkovega gozda navzgor in prišla do traktor-ske vlake, ko se zasliši prvi strel.

Presenečen sem bil, ker bi moral lovec Tone še počakati

in šele po petnajstih minutah oditi po sledi za svinjami.

Kar nato pade še drugi strel in klic lovca: svinje dol! Takrat sem vedel, da gre zares. Zaklical sem Milanu, ki je imel določeno stojišče malo naprej in višje od mene, naj steče, ker bova sicer prepozna.

Milan se je res pognal v tek po precej ravni traktorski vlaki. Komaj pa je izginil za prvim ovinkom, kakih petdeset metrov od mene, že pade prvi strel iz njegove puške. Takrat tudi jaz skočim bolj živo.

Ko pridem za ovinek, imam kaj videti. Kakih osemdeset metrov naprej leži na vlaki velik ščetinec, leži na boku, koplje z nogami in se vrti po vlaki. Milan se mu previdno približuje z naperjeno puško. S kakih desetih metrov mu da še en strel in merjasec se počasi umiri.

Gledava in skoraj ne moreva verjeti — pred nama leži okoli 180 kg težak merjasec. Ni več mlad, čekani so izredni.

Po lovskem običaju podam Milanu z merjaščevo krvjo orošeno vejico in mu zaželim lovske blagor.

Potem pa sva vpila in vri-

skala ter s strelci v zrak klicala skupaj solovce.

Vsi so bili navdušeni. Prišel je tudi Martin in pojasnil, kaj se je zgodilo. Seveda je imel pri tem plenu on največ zaslug, ker je merjasec pognal k Milanu.

Zgodbe pa s tem še ni konec.

Martin, ki je bil najbolj prenojen, naj bi odpeljal lovca Toneta po traktor, ki ga je imel kake 3 km višje po cesti, ostali štirje pa naj bi spravili merjaseca do ceste. Ker je bilo navzdol in še malo snega, je kar šlo, po strmim bregu pa smo ga morali celo spustiti, tako da je pristal v potoku ob cesti.

V potok pa ni padel samo merjasec, ampak tudi Martin. Zgovarjal se je sicer, da ga je prijela za nogo robida, ko je hotel skočiti čez potok, pa mu seveda nismo verjeli. Končno je sam priznal, da mu je ob srečanju s prašiči nekaj ušlo v hlače, pa se je tako ob prvi vodi malo spral, da ga ne bi izdal vonj.

Merjasec smo potem iztrebili, naložili na traktor in v sprevedu pripeljali v Vuhred. Tam se je nato v gostilni »Lovec« začel zadnji pogon, ki je trajal dolgo v noč.

Po oceni strokovnjakov bo ta prvi v naši družini uplenjeni merjasec kandidat za srebrno medaljo.

Tone Modic

GLAS MLADIH

Naši pripravniki govore

Prve poskuse dela mladih na konkretnem delovnem mestu spremlja vrsta težav, saj je potrebno premostiti teoretična spoznanja s praktičnimi izkušnjami. Prav ta premostitev zahteva od vsakega posameznika veliko angažiranosti in senzibilnosti. Da bi začetne težave pri uvajanju v delovne sredine zmanjšali, imamo tudi v naši OZD urejeno pripravništvo.

O delu, željah in usmeritvah mladih pripravnikov lahko najbolje sklepamo iz njihovih odgovorov. Najprej smo za mnenje zaprosili vodjo IC dipl. inž. gozdarstva Marijo Sekirnik.

Na vprašanje o programih dela mladih pripravnikov nam je odgovorila naslednje:

V naši OZD je dvajset pripravnikov, od tega štirinajst s srednjo, dva z višjo in štirje z visoko izobrazbo. Pet pripravnikov služi trenutno vojaški rok, petim pa je pripravniški staž potekel predhodno. Za program dela naših pripravnikov je odgovoren IC skupaj z našimi TOZD in skupnimi

službami. Trajanje pripravniške dobe je urejeno s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

S kakšnimi težavami se srečujete pri pripravi ustreznih programov dela?

Največjo težavo predstavlja usklajitev vsebinsko kar najširšega spektra praktičnih spoznanj s pičlo odmerjenim časovnim razporedom. To pomeni, da je treba iskati optimalne rešitve najbolj smotrnega pridobivanja širšega spektra znanj, pri tem pa v zadostni meri upoštevati tudi ožje poklicne usmeritve.

S čim naj se seznani pripravnik in kakšne so težave pri preverjanju njihovega znanja?

Pripravnik dela po točno določenem programu, ki poleg vsebine dela določa tudi časovno zaporedje izvajanja nalog.

V prvi vrsti naj bi se pripravnik seznanil z vsemi TOZD, njihovim načinom in obsegom dela. Prav tako se

mora seznaniti še z delom posameznih sektorjev, s samoupravnimi akti, organi samoupravljanja, organizacijami in društvi ter končno dobiti primerno znanje iz varstva pri delu. Veliki problemi so pri preverjanju znanja. Trenutno prakticiramo z internimi strokovnimi izpiti, kjer preverimo strokovno znanje in znanje iz interne ter eksterne zakonodaje. Poskusi v smeri sprotnega preverjanja znanja pripravnikov niso uspeli, čeprav bi bil tak način uspešnejši, kot je dosedanji.

Kako posamezne TOZD sprejemajo pripravnike?

Različno, odvisno od zavzetosti njihovega vodilnega in vodstvenega kadra. Čeprav so občutni premiki na bolje, smo ponekod še vedno priče izkoriščanja pripravnikov za reševanje zgolj tekoče problematike.

Menite torej, da so pripravniki v TOZD pri svojem delu prepuščeni sami sebi in njihovi lastni angažiranosti?

Omenila sem že, da so bili v zadnjem času storjeni občutni premiki na bolje. Seveda pa bomo morali storiti še veliko, če želimo, da se bo mlad pripravnik čim hitreje in uspeš-

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

neje vključil v delovno središče. Predvsem bo treba v prihodnje posvečati več pozornosti sprotnemu preverjanju znanja, stalnemu mentorstvu ter večji odgovornosti le-teh.

Náš prvi sogovornik — pripravnik — je bil Marjan Rek, ki je junija 1975. leta diplomiral na lesarskem oddelku Biotehniške fakultete v Ljubljani. Takole je pripovedoval:

Marjan Rek

V OZD sem pripravnik od junija 1975. Med tem časom sem bil leto dni pri vojaki. Moram se samostojno izraziti o sprejemu na vseh TOZD, saj sem bil povsod deležen primerne pozornosti. Dajali so mi ustrezne strokovne informacije, me seznanjali z interno in eksterno zakonodajo ter s samoupravljanjem v TOZD.

V tehnološkem in tehničnem pogledu nasploh, je pri nas še mnogo nerešenih problemov in prav tu vidim možnost vključitve mladih v reševanje te problematike. Menim, da bi morali mladi aktivno sodelovati pri odpravljanju teh pomankljivosti, seveda pa je tu potrebno veliko samoiniciative in lastnega angažiranja.

Moje dosedanje delo je potekalo v naslednjih smereh:

— preučevanje tehnološkega procesa rezanja hlodovine na horizontalni tračni žagi,

— izračunavanje velikosti optimalno ekonomsko opravičenih serij delovnih nalogov,

— zasledovanje tehnologije lameliranja lesa v stavbnem pohištvi,

— zbiranje podatkov za izdelavo elaborata o ekonomski opravičenosti izgradnje furnirnice na radeljskem področju.

Program dela je zadovoljiv, vendar menim, da bi bilo treba uvesti mentorstvo, ki bi pripravnika skozi ta program usmerjalo, mu pomagalo z navodili in drugimi strokovnimi nasveti.

Niko Pušnik je pripravnik od aprila 1976. Končal je višjo šolo za organizacijo dela in je trenutno pripravnik v sektorju za AOP. Povedal je naslednje:

Niko Pušnik

Prva dva meseca pripravništva sem delal po programu in spoznaval proizvodne smeri v posameznih TOZD. Zaradi potreb po mojem profilu v sektorju AOP sem nato sodeloval pri zbiranju podatkov za organizacijo materialnega poslovanja. Menim, da je taka oblika vpeljevanja pripravnikov v delo pozitivna, saj se hitreje spoznaš s problemi, ki jih moraš reševati na konkretnem delovnem mestu. Slaba stran pa je v tem, da moraš spoznavati poslovanje v okviru LES-NE samoiniciativno.

Jože Stres, Prevalje

Enci Maks

Tretjega oktobra smo pokopali bivšega gozdarja, enega izmed redkih absolutov bivše gozdarske šole v Mariboru, Maksa Encija.

Kruta, zahrbtna bolezen je prežgoda zrušila tvoj veselje in vedri značaj še poln upanja v bodočnost. Tvoj izbrani poklic si s ponosom, s pesmijo in radostjo opravljal vse do okupacije, ki je prizadela tudi tebe.

Veter, ki je pihal tiste jesenske dni, je odnašal dozorelo listje z drevja, da se je trumoma vsipalo na suha tla. Tudi ti si, kot list z drevesa, zapustil svoje in odšel tja, kamor pridemo vsi.

Matija Apohal

FOTOKINO KLUB DIANA IZ SLOVENJEGA GRADCA

PRIDRUŽITE SE NAM

Več kot dvajset let je v Slovenjem Gradcu deloval amaterski fotokino klub, ki je v svojih letih delovanja doživel lepe uspehe. V zadnjem času pa je zaradi slabe organizacijske povezanosti in pomanjkanja finančnih sredstev njegovo delovanje zamrlo. Ker so številni fotoamaterji želeli nadaljevati z organiziranim delom, so ustanovili fotokino klub Diana, ki je sekcija republiškega fotokino kluba Diana.

Delovanje fotokino kluba se nanaša na vse vrste fotografije: od fotolova, vse vrste naravoslovne fotografije ter znanstvene, gospodarske fotografije in fotografije človeka in okolja.

Naravne lepote, ki nam jih nudi narava, so tisto, kar nas najbolj privlači. Vedno več je tistih, ki si želijo po napornem delu sprostitve v naravi, blagodejne tišine miru in lepote. Koliko lepih trenutkov ostane ohranjenih in koliko lepih spominov in dogodkov ne bo iztisnjenih iz spomina, če jih beleži fotografski aparat ali kamera. Marsikatera resnica in zakonitost iz življenja narave in človeka ostane dokumentarno, s pomočjo fotografije, ohranjena. Fotografijo razume vsakdo, najsi bo te ali one narodnosti, naj govori ta ali oni jezik in naj ima takšno ali drugačno izobrazbo. Pri vsakem gledalcu ohrani in ustvari živo, realistično predstavo. Tej prepričljivosti pa se pridruži še estetski učinek.

Danes predstavljata fotografija in film eno najvažnejših komunikacijskih sredstev, ki posebej v vzgojnoizobraževalnem in mnogokrat tudi v gospodarskem procesu izpodrivata do sedaj vsemogočno pisano besedo. Ta razvoj so pospešile ugotovitve pedagoške psihologije, ki trdijo, da je dojemanje novih informacij veliko lažje, če jih dojemamo z več čutili hkrati, pri tem pa sta še posebej pomembna vid in sluh.

Fotokino klub Diana Slovenj Gradec bo najtesneje sodeloval z vsemi gospodarskimi organizacijami, lovskimi družinami, planinskimi društvi, turističnimi organizacijami in šolami s ciljem ohranjanja zdravega okolja, naravnih lepote in njihovega propagiranja.

Za gozdarstvo je fotografija zelo pomembna, posebej v strokovnem oziru, zato ni čudno, da so skoraj vsi inženirji gozdarstva, gozdarski tehniki in revirnih gozdnih gospodarstev Ljubljana, Kočevje, Nazarje, Kranj in Bled, člani fotokino kluba Diana.

Fotokino klub Diana Slovenj Gradec bo organiziral splošne in specializirane tečaje za fotografijo in snemanje. Organizirani bodo tečaji za fotografijo in snemanje. Organizirani bodo tečaji za začetnike fotoamaterje, naprednejše fotoamaterje, specializirano fotografijo v gozdarstvu (infrardeča in barvna fotografija), za lovsko fotografijo in makrofotografijo.

Posebnost delovanja fotokino kluba Diana bodo foto lovi, nekakšen fotosafari turistične fotografije, in to za območje cele koroške regije.

Upamo, da ustanovitev fotokinokluba Diana v Lesni ne bo neopažena, saj je zano, da je med delavci veliko število dobrih fotoamaterjev ter da se bodo vsi ti ljubitelji vključili v delo kluba.

r k

Pistotnikova gozdarska koča v Mislinjskem jarku — foto: F. Jurač

MALO ZA ŠALO MALO ZA RES

SPRAVILI SO GA NA NOGE

Delavci OK... se službeno zglasijo pri gozdnem posestniku. Po končanem razgovoru vpraša kmet:

»Kje pa je kaj direktor?«

Pa mu eden izmed delavcev pove, da nima svojega avtomobila in da gre zaradi tega težko na teren.

»No, pa smo ga le spravili na noge,« odgovori kmet.

(Dano v prosto razmišljanje) Vida Gerl

POMOTA

Srečen očka že sedemnajstih otrok pomaga nesti osemnajstega otroka h krstu.

Duhovnik na veliko začudenje ugotovi, da ima novorojenček že zobe.

Srečen očka malo razmišlja in se opraviči:

»Sem pač ta lanskega prinesu.«

KAKO SE ČASI SPREMINJAJO

Se ni tako dolgo, ko je beseda »kmet« veljala skoraj kot žaljivka.

Ponazarjala je nerodneža, nerazgledanega in nekega človeka.

Danes pa se veliko »gospodov« poteguje za »status« kmeta.

STOPNJEVANJE

Ko sva se spoznala, si rekel, da sem čudovita; po poroki da sem čudežna; zdaj pa praviš da sem čudna.

— Nehaj že in ne bodi — čudaška!

POPRAVEK TABELE IZ 10. ŠTEVILKE VIHARNIKA 1976

CELULOZNI LES-JUS 1963 — JAMSKI LES-JUS 1955

Sort.	Debel. cm	Dolž. m	Grč. zdr. m/m	Kriv. ‰ l	Zav. ‰ Ø	Opombe
C. l. ilg. I.	Ø 4—25 tet. 7—25	1 sp. 1—7 1	2/m'— 40 ven.	—	—	
C. l. ilg. II.	Ø 4—25 tet. 7—25	1 sp. 1—7 1	3/m'— ∞ ven.	5 ‰	∞	Rovi insektov ∞, sledovi gnilobe in lubadarja
C. l. ilg. III.	Ø 4—25 tet. 7—25	1 sp. 1—7 1	∞	∞	∞	Najmanj 65 ‰ zdrave lesne mase
C. l. buk. I.	Ø 5—25 tet. 8—20	1 sp. 1—7 1	2/m'— ∞	5 ‰/l	∞	
C. l. buk. II.	Ø 5—25 tet. 8—20	1 sp. 1—7 1	3/m'— ∞	8 ‰	∞	Piravost do 30 ‰ količine
L. za lesov. meh. list.	Ø 5—25 tet. 8—20	1 sp. 1—7 1	3/m'— 50 ven.	5 ‰ 15 ‰ kol.	10 ‰	Crni in ev-roamer. topoli in trepetlj., 3/m' rovi insek.
C. l. meh. list	Ø 5—25 tet. 8—20	1 sp. 1—7 1	∞	8 ‰ 15 ‰ kol.	∞	5/m' rovi insek., pirav. do 4 ‰ dob. kol., mazer po spor.
Jam. les	Ø 12—25 10 ‰ 10—12	1,5—7, 10 ‰ 1,2—1,4	∞	1 Ø	—	Razpoke do 1 Ø, koles. do 1/2 Ø
Tun. les	25—34	6—8 25 ‰ 3—6	50	5 ‰	—	Razpoke do 1 Ø, koles. do 1/2 Ø, sledovi gnilobe, mušičavost

Toler. na dolž. +1 5 cm za do 25 ‰ dobav. količ.

Neusmiljena smrt mi je vzela moža,
Deanu pa najboljšega očeta.
Vsem Vam, ki ste ob tej težki uri našli čas, da nam
izrečete tople besede, se od srca zahvaljujemo

Marija in Dean
Marija Dean

Slovenj Gradec 23. decembra 1976

Le kaj veste o planinstvu vi, ki sedite v mehkih stolih. Poglejte si naju in ugotovite, kje se nahajava. V oklepaju naj vam povemo, da sta vrh Uršlje osvojila sinova Edija Kopmajerja.

ZA (NE) RESNE LJUDI

DOBRODOŠLICA NOVEMU SLUŽBENEMU VOZILU (OK RAVNE)

Katrea, Katrea, kaj bo pa zdaj, čez eno leto pa te bo kraj.

Tak lepa si, da bla bi za v škatlico dat, čez eno leto ne boš več za spoznat.

Se svetliš kot sonce, pa gvant imaš nov, čez leto in dan boš traktor in pol.

V. Gerl

LE KAJ MU JE?

Pri naročilu za popravilo kombija so zapisali:

Naročamo popravilo kombija IMV po predhodnem pregledu cennika zavarovalnice.

Kot da bi se čas ustavil — smo pisali v začetku 1976 — danes je to že zgodovina — foto: F. Jurač

TOZD ŽAGA VUHRED

Ko smo vam letos v tretji številki Viharnika predstavljali TOZD Žago Vuhred, smo med ostalimi zapisali, da jih tarejo problemi zaradi težkih delovnih pogojev na skladišču hlodovine pri transportu le-te iz skladišča na polnojarjenik.

Prejšnji mesec pa smo lahko opazili na tej TOZD, da imajo montirano transportno linijo za prevoz hlodovine. S tem so mehanizirali tisto delo, ki je veljalo za fizično najbolj naporno. Montažo transporterja so izvršili v času kolektivnega dopusta, v mesecu septembru. Za posnetek, ki ga vidite, lahko zapišemo, da spada že v zgodovino.

Te pridobitve se skupno z delavci na žagi veselimo tudi v uredništvu.

Športne igre Lesne '76

Ravne na Koroškem, 10. decembra 1976

V zimskem bazenu na Ravnah, kjer že nekaj let nazaj preizkušajo svoje moči gozdarji in lesarji, smo tudi letos zaključili športne igre LESNE '76. Sneg, ki je ta dan zapadal vse do doline, je mnoge zadržal za zapečkom. Tako je bila udeležba slaba, najslabša, odkar tekmuje v plavanju in z najmanjšim številom udeležencev od vseh tekmovalcev, ki smo jih izvedli v zadnjih letih. Nehote se mi vsiljuje vprašanje — je bil res sneg kriv za slabo udeležbo ali so vzroki še kje drugje?

Ali še ima smisel, da tekmuje v disciplini, ki razen na Ravnah nima možnosti razvoja? Vsi odprti bazeni v vseh treh dolinah so zaprti, neuporabni in propadajo. Vse potoke in reke smo spremenili v tekočo nesnago, vsa idilična vaška kopališča v tolmunih pod jezovi so razdrle vode. Ali nam je znanje plavanja v takih razmerah res potrebno? Če bi sklepal po naši prizadevnosti, bi rekel NE! Vsi tisti, ki pa so prišli na Ravne, se s tem gotovo ne strinjajo. Saj s svojo prizadevnostjo in tekmovalno vnemo to dokazujejo.

Za dobro izvedbo tekmovalne se zahvaljujemo Plavalnemu klubu Fužinar in organizatorju inž. Ludviku Kotniku.

Rezultati:

Moški ekipno:

	čas
1. TOZD tovarna ivernih plošč Otiški vrh	46,4
2. Delovna skupnost skupnih služb Slovenj Gradec	48,4
3. TOZD tovarna pohištva Prevalje	51,2
4. TOZD žaga Vuhred	58,8
5. OK Radlje	
6. OK Ravne	
7. TOZD tovarna pohištva Pameče	
8. TOZD transport in servisi Slovenj Gradec	

Ženske ekipno:

1. TOZD tovarna ivernih plošč Otiški vrh
2. TOZD tovarna pohištva Prevalje

Najboljši posamezniki

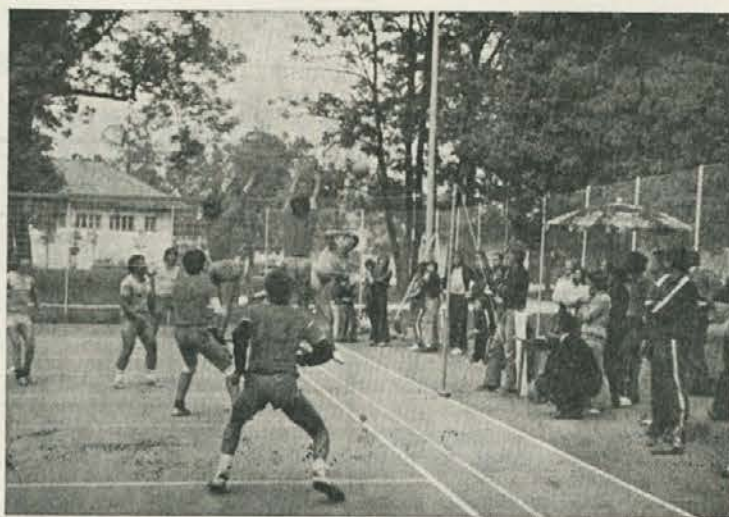
Moški:

1. Emil Kočevar
2. Jože Stres
- 3.—4. Miran Krpač
- 3.—4. Pečnik

Ženske:

1. Alenka Kresnik
2. Irena Kralj
3. Erika Razdevšek

Janez Kozelj

Dajmo naši! (Boris v akciji) — iz finalne tekme GG BLED : LESNA (Lesariada '76)

Olga: »B..., Zdaj pa resno!« (Lesariada '76)

Joj, se bo ja zlomil!... Ožbi-jeva (Poplčeva) akrobacija na mreži (iz tekme LESNA : MARLES (Lesariada '76))

Glasilo »VIHARNIK« izdaja OZD LESNA SLOVENJ GRADEC, gozdarstvo in lesna industrija o. sol. o. Naklada 4625 izvodov. Ureja uredniški odbor: Ludvik Kotnik, Ivan Dretnik-Ajnžnik, Jože Stres, Andrej Bertel, Jure Šumečnik in Mitja Schöndorfer — odgovorni urednik. Tehnični urednik Bruno Znidaršič. Ključni in tisk: CGP Mariborski tisk, TOZD Tiskarna, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1976

Kakšno stanovanje imate?

Da bi dobili vpogled, v kakšnih stanovanjskih razmerah živijo naši delavci, prosimo, da izpolnite ta vprašalnik in ga pošljete na naslov Lesna Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija o. sol. o., Gosposvetska c. 4.

Izpopolnjene vprašalnike bomo uporabili za sestavo srednjeročnih in letnih načrtov za reševanje stanovanjskih vprašanj.

Ime in priimek:

Stalno bivališče:

Zaposlen v TOZD:

Od leta zaposlen pri našem podjetju od leta

Delovno mesto:

Stan: samski, poročen, vdov, razvezan:

Število družinskih članov:

Ali imate vloženo prošnjo za stanovanje:

Od kdaj:

Kje:

Kakšno stanovanje imate zdaj, oz. v kakšnih stanovanjskih razmerah živite (kratek opis):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vprašalnik izrežite in pošljite na gornji naslov do 20. 2. 1977.
Slovenj Gradec, 20. 12. 1976